Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Günlük Siyasi Gazete

Gerçek

SAYI 136
14 EKİM 1979
PAZAR
500 Kuruş

Demokrasi güçlerinin birliği için

Sandık başına!

- 8.160.844 seçmen oy kullanma hakkına sahip bulunuyor. 34.900 sandık kullanılacak.
- Yurt dışında çalışan işçiler ve 17 yaşını bitirmiş bir milyona yakın genç oy kullanamıyor.

Gerçek Haber Merkezi — Bugün Türkiye'nin 29 ilinde sekiz milyonu aşkın seçmen, saat sekizden itibaren sandık başlarına gidip oylarını kullanabilecek. Seçimlerde kullanılacak sandık sayısının toplamı 34.900.

Yirmi dokuz ilden yirmidördünde 50 senato üyeliği için seçim yapılacak. Böylece senatonun üçte biri altı yıl için doldurulmuş olacak. Geriye kalan beş ilde, boş olan beş milletvekilliği için seçim yapılacak. Manisa, hem boş olan bir milletvekilliği, hem de senato yenileme için seçim yapılacak tek il.

Bu seçimlerde 18 yaşını bitirmiş bir milyonu aşkın yurttaş ve bir o kadar, yurtdışında çalışan işçimiz oylarını kullanamıyacak. Seçmen yaşının 18'e indirilmemiş olması ve yurtdışında çalışan işçilerin oy kullanmaları sağlanamadığı için bu seçimlerin, öncekilerden bu bakımdan bir farklılığı olmayacak. Seçim öncesinde Türkiye'ye giriş yapan işçilerin çoğaldığı, yeterli sayıda olmasa bile, işçilerin Almanya gibi uzak ülkelerden gelerek oylarını kullanmak istedikleri belirtildi.

Bunun yanında, seçmen kütüklerine yazılmayan ve çeşitli nedenlerden ötürü adını sandık listesine geçiremediği için oy kullanamıyacak seçmen sayısının yarım milyona yakın olduğu belirtiliyor. Yazılmayan seçmenlerin sadece 40 bini İstanbul'da oturuyor.

Bu seçimlerde, öncekilerden farklı olarak, mükerrer oy kullanımını engellemek için, bir gün boyunca çıkma-

Devamı s. 5, sütun 1'de

Oyumuzu nasıl kullanacağız

- Saat 08.00'de başlayacak oy verme işlemi, akşam saat 17.00'de sona erecek. Sırada oy vermek üzere bekleyen seçmenler olması halinde, sandık kurulu süreyi uzatabilecek.
- Oy vermek üzere sandık basına gelen seçmenler, Yüksek Seçim Kurulu'nca açıklanan kimlik belgelerinden birini yanlarında bulunduracaklar.

Gerçek Haber Merkezi — 14 Ekim Pazar günü, bugün, Cumhuriyet senatosu ve milletvekili ara seçimleri için 29 ilde seçmenler oy kullanacaklar. Bu sabah saat 08.00'de başlayıp, akşam saat 17.00'de sona erecek oy verme işlemi sonucunda, 24 ilden 50 senatör ve 5 ilden de 5 milletvekili seçilmiş olacak.

Yüksek Seçim Kurulu'nun yaptığı açıklamaya göre, sandık başına gelen seçmenlerin oy kullanabilmeleri için yanlarında şu belgelerden birini bulundurmaları gerekiyor: Nüfus hüviyet cüzdanı, resmi daireler ve kamu iktisadi teşekkülleri ya da okullardan verilen kimlik kartı, nüfus idarelerinden daha önce her hangi bir iş için alınmış onaylı kayıt örneği, okul diploması, okul çıkış belgesi, trafik şoför ehliyetnamesi, tastikname ve benzeri belgeler. Köy ve mahalle muhtarlıklarınca onaylanmış olan kimlik belgeleri ise, oy kullanımı sırasında geçerli sayılmayacak. Nüfusu iki bini geçmeyen köylerde, eğer seçmenin yanında yukarıdaki belgelerden birisi yoksa, kimlikleri bulunan her hangi iki seçmenin tanıklıkları, kimliği olmayan seçmenin oy kullanabilmesi için yeterli sayılacak.

Oyunu kullanmak üzere sandığa gelen seçmen, ilk önce seçmen listesinde kendi adını bularak, imzasını atacak, daha sonra da sandık kurulu başkanından matbu seri numarası ile sandık kurulu mührünü taşıyan birleşik oy pusulasını ve üzerinde «evet» yazılı mührü alacaktır.

Eğer, birden fazla oy verme yeri varsa, sandık kurulu başkanı seçmene hangisine gireceğini gösterecektir. Seçmen, oy verme işlemini tamamlamadan, başka bir yere gidemeyecektir. Kendisine gösterilen kapalı oy verme

Devamı s. 5, sütun 5'de

Türkiye, İran Kürtleri üzerindeki zulme resmen «evet» dedi

- Türkiye, karar tasarısında «dinsel ve etnik azınlıklara karşı askeri harekâta son verilsin» şeklinde yer alan bölüm çıkartılmadı diye, oylamada red oyu kullandı.
- Avrupa Konseyi'nde alınan karar, İran hükümetinden ulusal topluluklar üzerindeki katliamların durdurulmasını, İran'da demokratik seçimler yapılmasını ve idam cezalarının durdurulmasını istiyor.

Strasbourg — Fransa'nın Strasbourg şehrinde toplanan Avrupa Konseyi Parlamentosu'nun İran'la ilgili olarak aldığı bir dizi kararın, Türkiye heyeti tarafından desteklenmediği bildirildi.

21 ülkeden oluşan Avrupa Konseyi Parlamentosu'nda Türkiye heyetinin karar tasarısında bir değişiklik önerisinde bulunduğu ve bu önerinin reddedilmesi üzerine de sözkonusu kararı desteklemediği öğrenildi.

Alınan bilgilere göre, Türkiye heyeti, karar tasarısında «İran hükümeti, dinsel ve etnik azınlıklara karşı sürdürdüğü askeri harekâta son verilmelidir» şeklinde yer alan bölümün metinden çıkartılmasını isteyen bir öneri yaptı. Oylamaya sunulan Türkiye heyeti önerisi reddedildi. Bunun üzerine, karar tasarısının tümü üzerinde yapılan oylamada, Türkiye red oyu kullandı.

Böylece, İran hükümetinin ülkedeki kürt ve diğer ulusal topluluklar üzerinde uyguladığı katliamlar, Avrupa Konseyi tarafından kınanırken Türkiye hükümeti bu durumu resmen onaylamış oldu.

Avrupa Konseyi Parlamentosu'nun önceki günkü toplantısından sonra yapılan açıklamada, «Şahın otoriter yönetimini deviren İran halkının kutlanması gerektiği, ancak her ülkede halkın dilediği siyasal sistemi seçmen özgürlüğünün de bulunduğu belirtilerek, İran hükümeti «ülkede gerçekten demokratik seçimler yapmaya» çağrıldı.

Avrupa Konseyi kararında, İran hükümetinden idam cezalarının yerine hapis ve benzeri cezaların verilmesi de istendi.

ABD ilaç tekellerinin caniliği

- ABD şirketlerinin insan sağlığı için tehlikeli görüldüğü gerekçesiyle yasaklanan bazı ilaçlar ve doğum kontrol aygıtlarını geri kalmış ülkelerde sattırdıkları açıklandı.
- Çocuklarda boy kısalığına sebep olduğu için yasaklanan bir sentetik erkeklik hormonu, Brezilya'da iştah ilacı olarak piyasaya çıkarılmış.

New York (THA) — Büyük ABD şirketlerinin insan sağlığına zarar verdikleri gerekçesiyle ABD ve başka gelişmiş ülkelerde yasaklanan bazı ilaçlar ve doğum kontrol aygıtlarını geri kalmış ülkelerde satışa çıkardıkları bildirilmiştir.

Tüketici haklarını korumak amacıyla yayınlanan «Mother Jones» adlı derginin sahibi Mark Dowie, dergisinde yayınladığı haberde konuya genişçe yer vermiş ve ayrıca bu bilgilerin Washington'daki sözkonusu ülkelerin büyükelçilikleri ve bunların BM'deki misyonlarına elden dağıtıldığını belirtmiştir. Dowie, 10 aylık bir araştırma sonucu hazırlanan haberin bir kopyasının da ABD Dışişleri Bakanlığına iletilerek gereken önlemlerin alınmasının istendiğini söylemiştir.

Haberde ABD ve gelişmiş ülkelerde yasaklandıkları halde geri kalmış ülkelerde satılan tehlikeli ilaç ve mallar şöyle sıralanmaktadır:

— İnsan sağlığına zarar verdiği saptanan «tris» adlı alev almaz maddenin bulunduğu milyonlarca çocuk pijaması ABD de tüketici koruma komisyonu tarafından piyasadan kaldırtılınca sözü edilen ülkelerde satılmaya başlamıştır.

— Çocuklarda boy kısalığına sebep olduğu saptanan Winstrol adlı sentetik erkeklik hormonu şimdi Brezilya'da piyasaya iştah ilacı olarak çıkartılmıştır.

— ABD Uluslararası Kalkınma Ajansı (AID) ABD'de insan sağlığına zararlı olduğu saptanan çeşitli doğum kontrol aygıtlarını geri kalmış ülkelerde sattırmak için aşırı çaba harcamaktadır. Bunlar içinde ABD'de, hayvanlarda kansere, insanlarda da çeşitli doğum aksaklıklarına yolaçtığı saptanan Depo-provera adlı doğum kontrol ilacı bulunmaktadır.

— ABD'de sadece reçeteyle satılan ve fazla alındığı zaman ölüme sebep olduğu bilinen Lomotil, geri kalmış ülkelerde reçetesiz satılmaktadır. Lomotil ishal önleyici bir haptır.

— Rahim ağzına konan ve Spiral adı verilen doğum kontrol aygıtları 7 kadının ölümüne sebep olmaları üzerine, ABD'de piyasadan çekilmelerinden sonra geri kalmış ülkelere gönderilmiş ve açıktan satılmaya başlamıştır.

Akın Özdemir'i öldürten faşist tutuklandı

- MHP Adana Merkez İlçe Başkanı Avukat Adem Eroğlu, Adakobirlik Genel Müdürü Akın Özdemir'i öldürtmek suçundan sıkıyönetim askeri mahkemesince tutuklandı.
- MHP Adana Merkez İlçe Başkanı Eroğlu, Kahramanmaraş olayları duruşmasında faşist sanıkların avukatlığını yapıyordu.

Adana (THA) — MHP Adana İlçe Başkanı Avukat Adem Eroğlu, Adakobirlik Genel Müdürü Ziraat Yüksek Mühendisi Akın Özdemir'i, Yunus Uzun ve Mehmet Ateş adındaki silahlı sağ eylemcilere talimat vererek öldürtmek ve azmettirmek suçundan Sıkıyönetim Askeri Mahkemesince tutuklandı.

6. Kolordu Adana, Gaziantep, Kahramanmaraş, Adıyaman illeri Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesinden bu konuda yapılan açıklama şöyledir:

«Adana'da 18 Aralık 1978 günü Adakobirlik Başkanı İbrahim Akın Özdemir'i öldürmeleri için sanık Yunus Uzun ile Mehmet Ateş'e emir ve talimat vermek ve silah sağlamaktan sanık MHP Adana Merkez İlçe Başkanı avukat Adem Eroğlu, 1 Ekim 1979 günü yakalanmış ve gözaltına alınmıştır. Sanık, 11 Ekim 1979 günü Adana Sıkıyönetim Askeri Mahkemesine sevk edilmiş ve mahkemece, adam öldürmeye azmettirme ve 6136 sayılı kanuna muhalefet suçlarından tutuklanmıştır.

«Çuval cinayeti»ni işleyen MHP ve ÜGD'li faşistler.

3 faşist ölüm cezasına çarptırıldı

- Ankara sıkıyönetim askeri mahkemesince ölüm cezasına çarptırılan «çuval cinayeti» sanığı üç faşist kararın açıklanmasından sonra «Ülkücü gençliği sizin verdiğiniz cezalar yıldırmayacaktır» dediler.

Ankara — Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi, «çuval cinayeti» sanıkları silahlı faşistlerden Eyüp Özmen, Fikri Arıkan ve Kemal Özdemir'i ölüm cezasına, Murtaza Coşkun'u ise 10 yıl hapse mahkûm etti.

Bilindiği gibi, Türközü Ülkü Ocağına bağlı Eyüp Özmen ve üç arkadaşı iki kişiyi önce bayıltıp kaçırmışlar ve sonra da işkenceyle öldürdükten sonra çuval içinde şehir dışına bırakmışlardı.

Olaydan bir süre sonra yakalanan katiller hakkında Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde «katliama girişmek» suçuyla dava açılmıştı. Ölüm cezasıyla yargılanan faşistler, askeri mahkemenin önceki günki duruşmasında, «sanıkların eylemlerinin TCK'nun 149/1-2 maddesinde yer alan katliam suçunu oluşturması» dolayısıyla ölüm cezasına çarptırıldılar.

Askeri mahkemenin kararının açıklamasından sonra, ölüm cezasına çarptırılan fa-

Devamı s. 5, sütun 4'de

45 bin öğretmenin ad çekme işlemi nihayet yapılıyor

- Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur, 28 bin ilkokul ve 17 bin ortaokul öğretmen adayının ad çekme işleminin Salı günü bilgisayarla yapılacağını ve sonuçların 22 Ekim günü adaylara posta ile bildirileceğini açıkladı.

Ankara — Binlerce öğretmen adayının aylardır beklediği ad çekme işleminin nihayet önümüzdeki salı günü yapılacağı açıklandı. Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur, bilgisayarla yapılacak olan ad çekme işlemi ile ilkokullara 28 bin, ortaokullara ise 17 bin yeni öğretmenin atanacağını bildirdi.

Necdet Uğur, düzenlediği basın toplantısında, bu ad çekme işlemi ile aynı zamanda iki ve üç yıllık eğitim enstitülerinin son mezunlarının görev yerlerinin tespit edileceğini ve ad çekme işleminde bütün adayların aynı şansa sahip bulunduğunu açıkladı.

16 Ekim salı günü yapılacak olan ad çekme işleminin sonuçları 22 Ekim pazartesi gününden itibaren tüm milli eğitim müdürlüklerine ve öğretmen adaylarına gönderilmeye başlanacak. Yapılan açıklamaya göre, görev yerleri belli olan öğretmenler, 30 Kasım 1979 tarihine kadar görevlerine başlamış olacaklar.

Zorunlu hizmeti olanların, zorunlu hizmeti olmayıpta

Devamı s. 5, sütun 6'da

Gerçek Durum

Siyasi Geleceğimize Uzak Kalmamak

Seyrek aralıklarla yapılan seçimlerden biri daha bugün yaşanacak. 21 yaşını doldurmuş olanlar, 18'ini çoktan aşmış olanları evde bırakarak oy kullanmaya gidecekler. Türkiye'nin ve kendi siyasi geleceklerinin nasıl olması gerektiğini kendileri açısından dile getirecekler.

Evet, sadece dile getirecekler. Çünkü seçmenler, oy pusulası ile birlikte sandığa güçlerini değil, eğilimlerini atmış olmaktadırlar. Eğilimlerin toplamı, somut sonuçlardan çok somut göstergeler ortaya çıkaracaktır. Ve böylece, kitlelerin yapacakları değil ama yapmayı amaçladıkları **yaklaşık** olarak ortaya çıkmış olacak.

Hatırlatalım ki, sandıktan çıkacak sonuçların, kitle yönelimlerini yansıtacağını söylemek mümkündür ama, bunun kitle siyasal bilinci olmadığını da eklemek gerekecektir. Çünkü yığınlar, yaşadıkları hayat içindeki saflaşmalarının siyasal yelpazedeki karşılıklarını kolayca bulamazlar. Bunun için, siyasi mücadeleyi yakından izlemeleri, bu konuda zengin deneyler biriktirmeleri, bundan da önemlisi, bizzat siyasi mücadelenin içinde yer alıp olgunlaşmaları gerekir. Siyasetin hayatla bağı pratik olarak yaşanıp öğrenildiği zaman ancak, sandıklar kitlelerin siyasal bilincini yansıtacak ölçüde genişlemiş olacaktır. Bu ise, daha geniş demokrasi ve daha yığınsal demokratik bilinç demektir.

O halde, içine ancak hayatımızın ve mücadelemizin bir parçasını sıkıştırabildiğimiz sandığa ilgimizin ve biçtiğimiz değerin ölçüsü ne olmalıdır? İçinde bulunduğumuz koşullarda bu soruya doğru cevap verilmelidir ki, sınıf mücadelesinin daha zor denklemlerini çözmemiz mümkün olabilsin. Aksi takdirde, demokrasinin alfabesini bile sökemiyenle-

Devamı s. 5, sütun 7'de

Detant ağızdan düşmüyor ama

Detantı ağzından düşürmeyen Ökçün'ün detanta karşı demeci tepki uyandırdı.

Ökçün soğuk savaş dili kullanıyor

- Gündüz Ökçün'ün Londra'da Yunanistan ile Sovyetler arasındaki gemi bakım anlaşması üzerine söylediği sözler Atina'nın sert tepkisine yolaçtı.
- Yunanistan Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, Ökçün'ün davranışını ciddiyetten uzak olarak niteledi.

Atina (THA) — Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün'ün Londra'da iken yaptığı bir açıklamada, Sovyet deniz filosuna bağlı destek gemilerinin Yunanistan'da bakım görmelerini sağlayacak anlaşmanın Yunanistan ile Türkiye arasındaki ilişkileri etkileyeceğini söylemesi, A-

Devamı s. 5, sütun 4'de

Sifaş'ta yetki Tekstil'in

Bursa (THA) — 1407 işçinin çalıştığı Sifaş Sentetik İplik Fabrikasında toplu iş sözleşmesi yapma yetkisini, irade beyanı sonunda DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası kazanmıştır.

Sifaş'ta yetki için, Türk-İş'e bağlı Teksif, MİSK'e bağlı Türk Mensucat-İş ve DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurmuştu.

Bölge Çalışma Müdürlüğü yaptığı inceleme sonucunda yetkiyi Tekstil Sendikasına vermiş, ancak yapılan itirazlar üzerine işyerinde yetkili sendikanın irade beyanı yoluyla belirlenmesine karar vermişti.

Yapılan irade beyanında Tekstil Sendikasına 999, Türk Mesucat-İş'e 92 ve Teksif Sendika-

Devamı s. 5, sütun 2'de

Bir lokma Ekmeğimize de göz diktiler

- Ekmek İşverenleri Sendikası un fiyatlarının arttığını ileri sürerek ekmeğe zam istedi.
- Ekmeğe zam yapılmadığı takdirde fırıncıların 15 Ekimden sonra ekmek çıkarmayacağı belirtildi.
- Fırıncıların çıkarlarına ters düştüğü için Belediye'nin ekmek fabrikası tam kapasite ile çalıştırılmıyor.

Gerçek Haber Merkezi — İstanbul Ekmek İşverenleri Sendikası un fiyatlarının arttığını, ileri sürerek ekmeğe yeniden zam istedi. Daha bundan üç ay önce 450 gr.lık ekmeğin fiyatı 6 liraya çıkartılmıştı. Ancak ekmek işverenleri buğdaya yapılan zamdan sonra unu değirmencilerden çok farklı bir artışla aldıklarını belirterek zam istemeğe başlalar.

Ancak, ekmek zamları ekmeğin ham maddesini teşkil eden buğday fiyatı ve ekmeğin en büyük tüketicisi işçinin ücretindeki artış oranları hesaba katılırsa, insafa sığmayacak fahiş oranlara çıktığı görülmektedir.

Toprak Mahsulleri Ofisinden alınan verilere göre 1955 yılında ekmeklik buğdayın köylüden alım fiyatı 30 kuruş iken, 1968 de bu fiyat 77 kuruşa çıkmış, 1979 yılında ise 510 kuruşa ulaşmıştır. Buna karşılık 1955 yılında işçilerin asgari gündeliği 7.60 kuruş, 1968 yılında 11 lira ve 1979 yılında 180 lira olmuştur. Oysa 1955 de 33 kuruş olan ekmeğin kilosu, 1968 de 120 kuruş 1979 yılında ise 13.5 liraya çıkmıştır. 180 lira brüt ücretten asgari ücret alan bir işçinin eline ortalama olarak 100 - 110 lira geçmekte ve ortalama 5 kişiden oluşan bir işçi ailesine günde en az 7 - 8 ekmek alınmaktadır. Yani asgari ücretle çalışan bir işçi ailesinin günlük ekmek gideri şu anda bile 50 lirayı bulmaktadır. Beslenme yetersizliği, proteinli gıdaların alınmayışı gibi sıkıntılarla baş başa bırakılmış olan işçinin şimdi de bir lokma ekmeğine göz dikilmiştir.

Yukarıda verilen rakkamlardan da anlaşıldığı gibi

Devamı s. 5, sütun 4'de

Memurların Sicil Yönetmeliği

Nurettin GÜNER
Orman Bakanlığı Personel Müdürü

23.7.1965 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 14.7.1965 tarihli 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 116. maddesi ile getirilen Değerlendirme kurullarının Kuruluş şekil yer ve görevleri aradan 13 yıl gibi uzun bir zaman geçtikten sonra 26.7.1979 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 26.12.1978 tarihli 7/7495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen Devlet Memurları Sicil Yönetmeliğinin 18-29. Maddelerinde i-leri'ge kavuşturulmuştur.

Bugüne kadar Devlet Memurlarının değerlendirme ve işlemleri bozuk düzen, aksak ve 1950 yıllarının tutucu, bağnaz yasa ve tüzük birbirlerine göre ve memurun en yalın amiri (Birinci sicil amiri) tarafından doldurulan gizli tezkiye varakalarındaki değerlendirmeler doğrultusunda yapılmakta idi. Bu değerlendirme! sonucunda; memurun terfi edebilme veya edememesi, yapılacak üst görevlere atama veya görevden alma gibi önemli konularda üst kademe yöneticileri çok önemli kanaatler elde etmekte idiler.

Bu duruma göre yeni getirilen Değerlendirme Kurulları neler kazandırmıştır veya kazandıracaktır. Bunları görmeye çalışalım.

Değerlendirme Kurulları kuruluş yapısı bakımından Memurlara yönetime katılma konusunda bir kapı açmaktadır. Bu kapı her ne kadar dar bir açı ile açılmışsa da yapılacak uğraşlarla bu kapı ve kapılar ardına kadar açılabilecektir.

1 — DEĞERLENDİRME KURULLARININ KURULUŞU.

Bu kurulların kuruluşu, 657 sayılı Devlet Memurları Sicil Yönetmeliğinin 18. maddesine göre.

A — Merkezde: (Genel Müdürlükler ve Bakanlıklar Merkez Örgütünde)

Kurumlarda en üst sicil amirinin (Bakanın Dışında ki) ya da görevlendireceği kendi kadro derecesinden, yoksa bir alt derecede ki bir memurun başkanlığında; **Memurlar arasından seçilecek iki memur temsilcisi** ile özlük işleri birikim amirinden.

B — İllerde:

a. Kurumun Bölge Örgütü varsa; bölge kuruluşunda ki amirin yada görevlendireceği kendi kadro derecesinden, yoksa en yakın kadro derecesinden bir memurun başkanlığında; bölge merkezinde ki memurlar arasından seçilecek iki memur temsilcisi ile bölge özlük işleri amirinden.

b. Kurumun bölge örgütü yoksa; Val'nin ya da kurumun il kuruluşunda ki amirin başkanlığında, her kurum için o kurumun il kuruluşunda ki amirden sonra gelen personel ile (İç İşleri Bakanlığı memurları için Vali yardımcılarından birisi) ildeki memurlar arasından seçilecek iki memur temsilcisinden oluşur.

Kurumların Değerlendirme Kurullarının Oluşmuş Şekilleri:

Bakanlıklarda
1 — Müsteşar veya Yrdm. (Başkan)
2 — Pers. Ks. Md. veya Pers. Şefi.
3 — Memur Temsilcisi
4 — Memur Temsilcisi

Genel Müdürlüklerde
1 — Genel Müdür veya Gnl. Mdr. Yrd. (Başkan)
2 — Pers. Dai. Bşk. veya Pers. Md.
3 — Memur Temsilcisi
4 — Memur Temsilcisi

Bölge Müdürlüklerinde
1 — Bölge Müdürü veya Yrd. (Başkan)
2 — Pers. Ks. Md. veya Şefi.
3 — Memur Temsilcisi
4 — Memur Temsilcisi

İllerde (İç İşleri Bak. Teşk.)
1 — Vali veya Yardımcısı
2 — Kuruluş İl Müdürü
3 — Memur Temsilcisi
4 — Memur Temsilcisi

İllerde (Diğer Bakanlıklar Memurları İçin)
1 — Vali veya Kuruluş İl Müdürü (Başkan)
2 — Kuruluş İl Müdürü Yrdm. veya Kısım Müdürü veya Şefi.
3 — Memur Temsilcisi
4 — Memur Temsilcisi

Değerlendirme Kurullarının oluşumunda bu şekilde kısaca değindikten sonra en önemli unsur olan MEMURLARIN ARASINDAN SEÇİLECEK İKİ MEMUR TEMSİLCİSİNİN seçilmesi olgusuna göz atmak zorunluluğu doğmuştur.

Her Değerlendirme Kurulu için

Memurlar arasından seçilecek memur temsilcisi seçilebilmek için 657 sayılı Kanuna tabi kurumlarda en az 10 yıl hizmeti olmak ve halen 1-4 derece kadrolardan birinde bulunmak zorunludur. 10 yıl hizmet ve 1-4 derecede bulunmak koşulu aslında çok ANTİ-DEMOKRATİK bir kısım olarak göze çarpmaktadır. Zira memur temsilcisi 10 yıl gibi hizmeti olmakla beraber o günleri yönetimle uyum içinde bulunduğu için 1-4 dereceli kadrolara atanmış güdemli memurlar arasından seçilebilecektir. Ancak; şunu da burada belirtmekte yarar vardır ki en az 10 yıl hizmeti bulunan ve 1-4 dereceli kadrolarda bulunan tüm memurlar o günkü yöneticilerle uyum içinde bulunan güdemli kişiler değ'ld:r. Her olgu ve nitelemede ayrıcalıklar olduğu gibi bu konuda da istisnalar vardır. İşte bu istisnaları görmek bu nitelikte memurları değerlendirme kurulu memur temsilcisi olarak seçmek için yönlendirmek, zorlamak ve teşvik etmek günümüzün kamu kesimi çalışanları için en önemli görevdir.

Değerlendirme kurulunun memur temsilcileri değerlendirme kurulunun kurulacağı yerde görevli memurlar arasından 3 yıl iç'n, y:ne memurların kendileri tarafından seçilecektir. Bu seçime katılmak DEVRİMCİ-DEMOKRAT ve SOSYALİST memurları katılmaya zorlamak güncel bir görev olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ancak; şu kadarını da belirtmekte yarar vardır ki; yukarıda da değinildiği gibi değerlend'rme kurulu 4 kişiden oluşmaktadır. Bu 4 kişiden birisi başkan, birisi en üst özlük işleri birim amiri ve ikisi memur temsilcisi. Yani iki yönetici iki memur değerlendirme kurulu üye tam sayısı ile toplandığına ve oyların eşitliği halinde de başkanın oyu 2 oy sayıldığına göre bu anti-Demokratik hükmü etkisiz hale getirebilmek için temsilci seçiminde Kamu Kesimi çalışanlarını bekleyen görev b'r başka şekliyle daha da belirgin ortaya çıkmaktadır. Bu yeni şekil başkanın oyunun 2 oy sayılmasını kaldırtmak için protesto tipindeki eylemlerle, ayrıca memur temsilcilerinin uğraşlarıyla başkanın oyunu kendi taraflarına kullanması için gerekli gir:şimler ile yapılabilir.

2 — DEĞERLENDİRME KURULLARININ GÖREVİ :

a) Sicil ve Özlük dosyalarını incelemek suretiyle sicil raporlarında verilen notlarıda göz önüne alarak memurları çok iyi, iyi, orta ve yetersiz olarak dört gruba ayırarak,

b) Memurların olumlu yada olumsuz s:cil olduğuna karar vermek,

c) Memurların yetersiz sicil olmaları halinde ikinci sicil amirine veya atamaya yetkili amire yapılan ve bunlar tarafından inceleme kuruluna gönderilen itirazları inceler ve itirazın haklı olması halinde sicili olumluya çevirmek,

d) Yetersiz sicil aldığı kendisine bildirilen memur tarafından sicilin garaz nedeniyle ya da özel amaçla doldurulduğu iddiasının doğruluğunu da inceler ve karara bağlar,

e) Adaylık süresi içinde hal, hareketlerinde memnunlukla bağdaşmayacak durumları, göreve duyarsızlıkları, bilgi ve iş yapma kabiliyeti bakımından yeterli olmadıkları belirleyenlerin kurumları ile ilişkilerinin kesilmes:ne karar vermek,

f) Adaylardan, adaylık süresi sonunda yapılacak sınavlarda ya da değerlendirmelerde başarı gösteremeyenlerin, haklı bir sebebe dayanmaksızın bu sınavlara girmeyenleri ya da olumsuz sicil alanların kurumları ile ilişkisinin kesilmesine karar vermek.

g) Adaylık süresini doldurmuş ve olumlu sicil almış olanları asli memurluğa atanmak üzere başarılarını saptamak,

h) Kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi sözkonusu olan memurun bir ileri kademeye ya da dereceye geçebilecek nitelikte olup olmadığına karar vermek.

Merkez Değerlendirme Kurulları ayrıca iki kez üst üste olumsuz sicil olan memurların görevlerine veya memurluğa devam edip edemeyeceklerine de karar verilmektedir.

Yukarıda sayılan ve çok önemli durumlarda karar verme yetki ve görevi olan Değerlendirme Kurullarının oluşmasında tüm DEVRİMCİ DEMOKRAT memurlara çok önemli görevler düşmektedir. Bu görev aşağıda göreceğim'z değerlendirme kurullarının kuruluş biçiminde daha etkin bir şekilde gözleneb:lecektir...

3 — DEĞERLENDİRME İŞLEMLERİNİN NE ŞEKİLDE YAPILACAĞI :

Değerlendirme Kurulları, memurların, birinci, ik'nci ve gerektiğinde üçüncü sicil amirleri tarafından sicil raporu üzerinde; kişiliğe, göreve, yöneticiliğe gerektiğinde yurtdışı görevlilerine — il'şkin notları ile genel davranışlar bakımından mütalaalar gözönünde bulundurarak, bir üye ayrı, ayrı notlarını verirler. (Notlar 5 Tam not üzerinden ver:lir) Sonuçta;

a) Sicil Amirleri not ortalaması = Sic'l Amirleri Not Toplamı + Sicil Amiri Sayısı × Soru Sayısı.

Devamı s. 4, sütun 4'de

DÜZELTME

13 Ekim tarihli gazetemizin ikinci sayfasında yer alan «Bağımsız Aday: Traktör varken karasaban!» başlıklı Kerim Yırca'ya ait yazı teknik bir aksaklık nedeniyle karışmıştır. Yazı, 3. sütunun «K'mi illerde...» diye başlayan 3. paragrafından itibaren 4. sütunun sonuna kadar olan bölüm başa gelecek şekilde okunacaktır.

Yazardan ve okurlarımızdan özür diler, düzeltiriz.

«Kırmızı Mum» ya da davetin cazibesi

A. Hamdi KARSU

Tekelci sermayenin eğilimlerini faşist ideolojiyle en iyi uzlaştırabilen Tercüman Gazetesinin «dökümanter» yazarı Nazlı Ilıcak, 10 ve 11 Ekim tarihli yazılarında, faşist bir rejimin şartlarının olgunlaştığını yazıyor. Bilindiği gibi tekelci sermayenin sözcüleri, artık faşist rejim yerine «ara rejim» deyimini kullanmayı uygun buluyorlar. Nazlı yazarın özlediği de bu!

Neden ve niçin özler, başka nelerle birlikte bunu da özler?!

Nazlı Ilıcak'a göre, Türkiye bir çıkışsızlık içindedir. Bu noktadan kurtulabilmek, çıkış yolunu bulabilmek için emekçilere uygun bir yol vardır, bir de tekelcilerin çıkarına uygun olan yol vardır. Bunlardan birisi tercih edilmelidir.

Kuşkusuz Nazlı Ilıcak, tekelciler için uygun olan «çıkış yolu»nu savunacak. O da bunu yapmakta ve faşizmi savunmaktadır. Ona göre, faşizmden başka çıkar yol kalmamıştır.

Emekçilerin çıkış yolu olarak gördükleri alternatif ise, yazarı çok ürkekleştirmektedir. Bu nedenle, önüne konulan notlardan bir şeyler çıkarmaya çalışmış. Yazara göre, emekçilerin çıkarını savunan sol partiler, tekelcilerin çıkarlarını tehlikeye düşürmüş olmaktadırlar. Elbette böyledir ve yazar yeni bir şey söyliyememektedir ama, babadan kalma başka silâhı da olmadığı için, komünizmi kötülemektedir. «Komünizmin üzerini gittikçe bir sis perdesi» örtüyormuş!

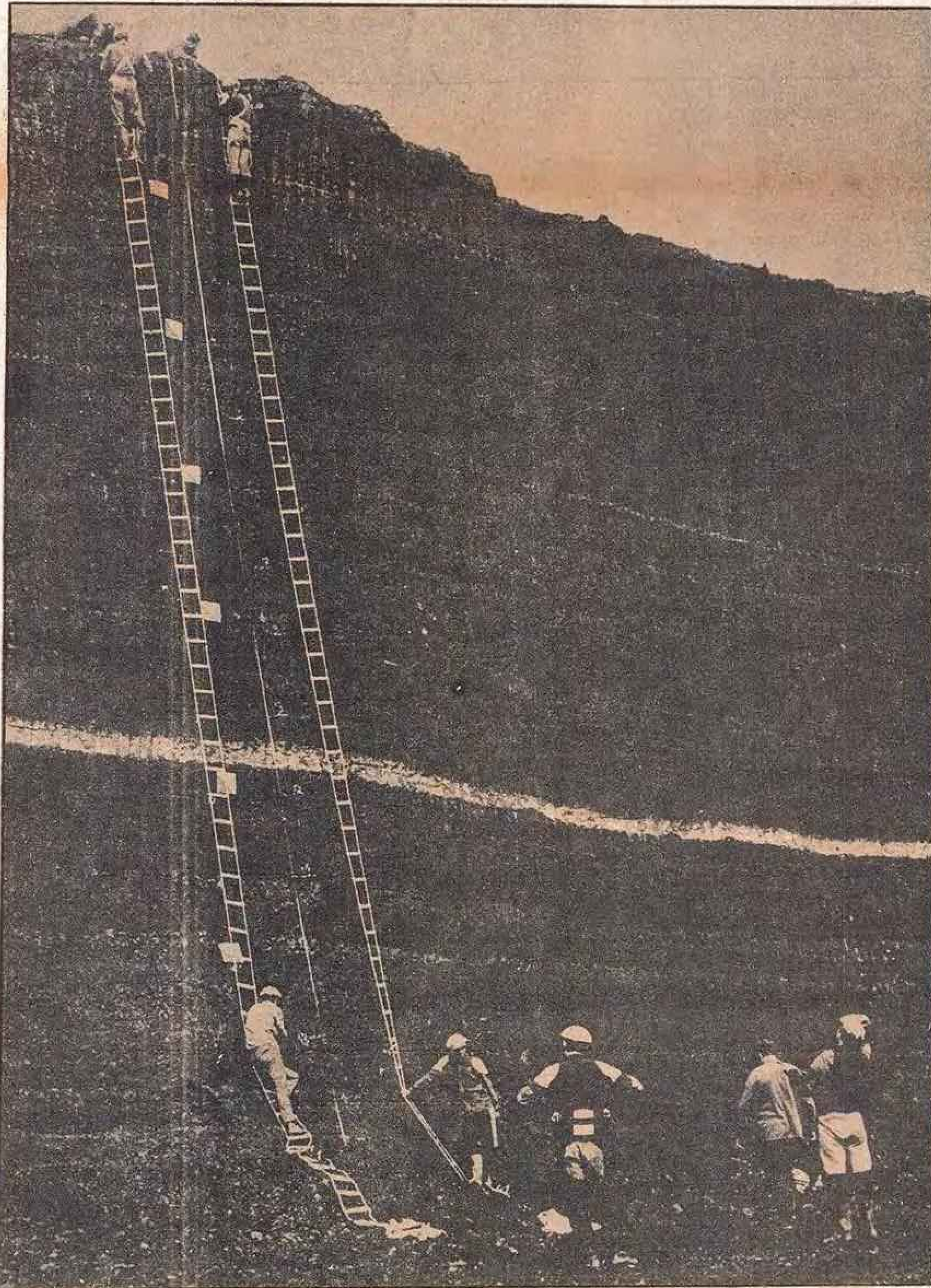
Bunu bilemeyiz ama, bildiğimiz, bu silahı kullananların üzerindeki yorganın giderek kalktığıdır. Altından bütün çıplaklığıyla «batıya mecbur» olanların silüeti ortaya çıkmaktadır. Tekelci sermayenin sözcülerinin üşütmesine yol açan gelişme de bu olsa gerekir.

Yazara göre bugünkü hükümet, solu bastıramadığı için, devleti zaafa uğratmıştır ve bir rejim bunalımına yol açmıştır. Dolayısıyla «milli iradenin zaafa uğradığı yerde, Ara-rejim çoktan başlamıştır.» Bunu aşabilmek için, «Madem ki Türkiye'de demokrasiye zaman zaman fasıla verilmektedir», «güçlü bi rhükümete ihtiyaç vardır.» «Türkiye ancak bu şekilde kalkınabilir, refah seviyesini yükseltebilir.»

Tercüman yazarının bütün derdi «kalkınmak»! Daha

Devamı s. 5, sütun 3'de

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Maden ocağı açılışında tatbikat yapan Üniversite öğrencileri.

Çekoslavakya'da üniversite öğrencilerinin yüzde 56'sı emekçi çocukları

15 milyon nüfuslu Çekoslovakya'da çeşitli dallarda öğret'm yapan 36 üniversite var. Tüm gençler istedikleri dalda öğrenim yapmak özgürlüğüne sahip. Öğrenim tümüyle parasız. Üniversite öğrencişi sayısı 2. Dünya Savaşı öncesine kıyasla 6 katına yükselmiş. Bugün Çekoslavakya'da 148.000 öğrenci (yabancı öğrenciler dahil) yüksek okullarda öğrenim görüyor. Slovakya'da 1948'de 9.000 öğrenci okuyormuş. Bugün ise Slovakya'da 56.000 öğrenci okuyor.

Bugün Çekoslavakya'da işçi ve köylü ailelerinden gelen üniversite öğrencisi sayısı 66.700. Yani öğrencilerin %56'sı işçi ve köylü çocukları. Öğrencilerinin %38'i Teknoloji Fakültesinde okuyor. Ziraat Fakültesinde okuyanlar %10.

Üniversite öğrencilerinin %63'ü öğrenci kampüslerinde (öğrenci yurtlarında) kalıyor. Çift kişilik odalara %30 ödeniyor. Öğrenciler ün'versite kantinlerinde %40 tenzilatla sabah kahvaltısı, öğlen ve akşam yemekleri yiyebiliyorlar.

Üniversitelerde, öğrencilerin her çeşit spor, kültür ve diğer sosyal faaliyetleri yapabilmeleri için gerekli araçlar ve tesisler mevcut.

Üniversitelerde öğrenim süresi seçilen öğrenim dalına göre 4-6 yıl arasında değişiyor.

KİT'lerde çalışan emekçileri memur sayan genelge tepkiyle karşılandı

Bursa (THA) — Maliye Bakalığının kamu iktisadi devlet teşekküllerinde çalışanların memur sayılması yolundaki son genelgesi sendikalar ve demokratik örgütler arasında tepki yarattı. DİSK'e bağlı 4 sendika ve Tüs-Der Bursa Şubesi, genelgeyi, «Hükümet'n işçi sınıfına yeni bir oyunu» olarak nitelendirdi.

DİSK'e bağlı Enerji-İş, Türkiye Maden-İş Sendikası 13. Bölge Temsilciliği, Tekstil ve Beton-İş Sendikaları Bursa şubeleri ile Tüs-Der Bursa şubesi tarafından yapılan ortak açıklamada, içinde bulunulan bunalımın işçi sınıfının omuzuna yüklenmek istendiği belirtilerek şöyle denildi:

«Bugünkü CHP ağırlıklı siyasal iktidarın, bunalımı emekçilerin üzerine yıkma giriş'mlerinin en yakın ve en belirgin kanıtı, uluslararası sermaye örgütü IMF'nin direktifleri ile KİT'lerde çalışan emekçilerin sendikal haklarının ellerinden alınıp daha çok açlığa, sefalete itme g'rişimid'r. Maliye Bakanlığının son genelgesinde KİT'lerde çalışan tüm emekçilerin memur sayılması istenmektedir.

ENERJİ-İS YATAĞAN KONGRESİ YAPILDI

Bazı sendikal nedenlerle Enerji-İş üyesi işçilerin büyük bir bölümünün istemi üzerine, sendikanın Yatağan şubesinde olağanüstü kongre yapıldı. Kongre sonundaki seçimlerde şube başkanlığına yeniden Mustafa Şahin seçildi.

Enerji-İş Federasyonu Soma şube başkanı Orhan Saldıran ve Dev-Maden-Sen temsilcisi sendikacıların da hazır bulunduğu kongrede işçilerin birliğinin önemi vurgulandı. Enerji işkolunda işçilerin sendikal birliğinin sağlanmasında sendikaya düşen görevler açıklandı.

Kongre, işçilerdeki bilinçlenmenin bir göstergesi oldu.

Çağatay Anadol — Bakış

Anti-faşist güçbirliği

«Bugün halkımızı tehdit eden başlıca tehlike faşizmdir. Bu nedenle de birlik konusunda en acil görevi demokrasi güçlerinin beraberlik ve dayanışmasının sağlanmasıdır. Ülkemizdeki siyasi cepheleşmenin niteliği zaten bu olguya paraleldir.

... Faşizmin alabildiğine azgınlaştığı günümüzde, demokrasi saflarının daha fazla hasara uğraması ve faşizm tehlikesin'n yakınlaşması istenmiyorsa, uzunca zamandan beri kendini dayatan anti-faşist güçbirliğine yapıcı bir şekilde el atmak şarttır.

Faşizmden yararı olmayan tüm toplum katmanlarının anti-faşist güçbirliğ:nde yer almasını sağlamak temel ilkedir. Güçbirliği bir örgüttür ve demokrasi saflarında yer alan tüm kuruluşların, bütün partilerin ve kitle örgütlerinin, hatta örgütlü olmayan bazı kişilerin bu örgütte temsil edilmelerini sağlamak gerekir. **Böyle bir örgütlenme gönüllü katılmaları gerektirdiği için ortak hedefler etrafında son derece yapıcı ve esnek bir çalışma yürütmeyi şart koşar...**

Siyasi mücadelenin taraflarından birisi olan anti-faşist güçbirliğinin siyasi niteliği elbette ki ağır basar. Bu nedenle **güçbirliği, esas anlamında anti-faşist mücadelenin ilkelerinde ortaklaşan siyasi çizgilerin birliğidir...**

Anti-faşist güçbirliğ:nin önderi ve mimarı proletaryanın öncüsüdür. Ülkemizde bu niteliğe sahip bir merkezi otorite henüz oluşma sürecini yaşadığı için, güçbirliğinin yaratılmasında önemli olumsuzluklarla karşılaşılmaktadır...

Faşizmin bu denli pervasızca saldırganlaşmasının nedenlerinden başlıcası, demokrasi saflarında derli toplu bir mücadelenin yönlendirilememesidir. Anti-faşist güçbirliği oluşturulmadığı sürece faşizme karşı etkili, başarılı ve kalıcı bir mücadele yürütmek mümkün olmadığı gibi sosyal demokrasiyi de etkilemek olası değildir. Anti-faşist hareketin asıl ögeleri olan sosyalist ve diğer ilerici güçlerin dağınıklığı, sosyal-demokrasinin faşist zorbalığa karşı ciddiyetten uzak bir politika izlemesi, saldırganlık kaynaklarının üzerine varmaması sonucunu da doğurmaktadır.

Güçb'rliği elbette ki kitleleri anti-faşist mücadeleye daha etkin bir şekilde kazanmak için kurulur. Bu anlamda eylem yapmayan bir güçbirliğinin sosyal anlamı yoktur. Ne ki, **anti-faşist güçbirliği aynı zamanda kalıcı bir üst örgütlenme olmak zorundadır.** Güçbirliğinin ilkesel temelleri tesbit edilmeden, bu temel üzerinde kalıcı bir örgütlenmeye gidilmeden yapılacak eylemler saman alevi gibi sönüp gitme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Böylesi bir sonuç son derece önemli olumsuzluklar getirir. Çünkü **güçbirliği gibi çok önemli bir konunun başarısızlıkla sonuçlanması ona olan güvenin gerekliliğine duyulan inancı zayıflatır. Kitlelerde yılgınlık ve bezginlik yaratır...**

Sosyal demokrasinin solundaki güçler, gerçekte toplumun en ileri ve en dinamik kesimleri olarak bugün halkımızın en diri yanını oluşturmakta, toplumsal muhalefetin hemen tamamını yönlendirmekte ve kontrol etmektedirler. Sosyal demokrasi ne bunların örgütlü beraberliğine rağmen kendi başına işler görmeyi göze alabilir, ne de bunlar olmaksızın faşist saldırganlıkla başedebilir. Ayrıca böyle bir devrimci-ilerici blok sosyal demokrasinin de tabanından tasvip ve destek görecektir. İşte **sosyal demokrasinin** söz konusu gerçeği farkedip **ciddiyete zorlanmasının ilk adımı, onun dışındaki demokrasi güçlerinin acilen toparlanıp, kalıcı bir güçbirliği örgütlemeleri ve anti-faşist mücadelenin bayrağını yükseltmeleridir.»**

Her kelimesiyle günümüz için de geçerli ve ışık tutucu olan bu sözleri 1978 yılı Aralığında yayınlanmış bir siyasi rapordan aynen aktardık. Sadece bazı cümlelerin altını çizmekle yetindik.

Oy verme gününde propaganda yasağına gireceği kaygısıyla raporu yayınlayan siyasi partinin adını veremiyoruz.

İstanbul Tabip Odası: «Tam Süre Yasasındaki son değişiklik ilkesizdir»

İstanbul (THA) — İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu, basına yaptığı yazılı açıklamada, Tam Süre Yasası'nda yapılan son değişikliği ilkesiz bir yaklaşım olarak nitelemiş ve karşı çıkmıştır.

İstanbul Tabip Odası'nın konuya ilişkin açıklaması şöyledir:

«262 sayılı Tam Süre Yasası ve bu yasanın yürütülmesi ile ilgili 1 Ekim 1979 tarihinde yayınlanmış olan yönetmel'k de, İstanbul Tabip Odası ve Türk Tabipler Birliği tarafından öteden beri savunulmuş olan ilkeler doğrultusunda olumlu bir açılım getirilmiş olduğu görülmektedir.

Son olarak yayınlanan bu yönetmelik, yasanın ve eski yönetme'liğin eksik ve aksak olan yönlerini düzeltmek bir yana, ülkemizin sağlık sorunlarına ve bu sorunların içinde yeralan sağlık personelinin istihdam sorununa ilkesiz bir yaklaşımla yönelerek bu sorunların daha da ağırlaşmasına yolaçacak bir yapı taşımaktadır.

Yönetmeliğin getirmekte olduğu uzman hekimliği özendirici parasal ödünler, ülkemizin sağlık sorunlarının çözümlenmesi yolunda önemli bir yer tutan pratisyen hekim eliyle verilecek ilk basamak sağlık hizmetleri alanında bir geri adımdır. Bu anlamda yönetmel'k, uzun vadede ülkemizin sağlık sorunlarını olumsuz yönde etkileyebilecek bir yapı taşımaktadır.

Uzman, asistan ve pratisyen hekimler arasında ayrıcalıklı bir tutuma neden olan bu yönetmelikte, ayrıca, diş hekimleri ve diğer sağlık personeli de çok farklı olarak değerlendirilmektedir.

Yönetmel:ğin olumsuz yanlarından b:ri de, saat 17.00'den sonra kurum dışından başvuracak acil vakalar konusunda hiçbir ilkeye ve koşula dayanmadan ve tam süre ça'ışma ilkesinin uygulanmasını zedeleyebilecek yorumlara açık bir belirsizlik taşımakta oluşudur.

Ayrıca nöbette geçen fazla mesailer konusunda da ülkemizde yürürlükte olan İş Yasası'nın emredici hükümler'nin uygulanması yer'ne hangi ölçüte göre saptandığı belli olmayan bir gösterge ile tazminat ödenmesi de, çalışma hayatını düzenleyen yasaların ve sağlık personelinin ekonomik demokratik haklarının hiçe sayılması anlamını taşımaktadır.»

Öte yandan, Sağlık Bakanlığından akaryakıt temini için gerekli ödenek sağlanamadığından, Diyarbakır bölgesinde sağlık hizmetler'nin önemli ölçüde aksadığı bildirilmiştir. Sağlık Müdürlüğü yetkilileri Tam Gün Yasası'nın amacından saptırılarak uygulanmasının Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde sağlık hizmetlerini aksattığını, ilaç, araç ve personel sıkıntısının giderilmemesi halinde Tam Gün Yasası'nın yararlarından sözetmen'n olanaksız olacağını söylemişlerdir.

Suçlu olan kimdir?

● Gelişmekte olan ülkelerin kapitalist devletlere olan borç tutarı görülmem's b'r hızla artıyor. Bu miktar bugün 200 milyar doları aşmaktadır.

● Sosyalist devletler'n gelişmekte olan ülkelere gösterdik'eri yardım, ekonomik geriliğe ve politik olarak ezilmeye karşı savaşta, dostun ve müttefiğin gösterdiği yardımdır.

Gelişmekte olan ülkelerin sosyalist ve kapitalist ülkelerle olan ilişkileri konusunda gerçekleri çarpıtan burjuva yak'aşımlarına karşılık Sovyet APN yorumcusu Y. Simonov şunları yazıyor:

«Tok endüstr'yel Kuzey» ve «aç tarımsal Güney» — bu sözlere gazete ve dergilerde sık sık rastlanıyor. Bu sözler konferans ve bilimsel sem'nerlerde de söyleniyor. İlk bakışta bunda herşey normal görünebilir. Gerçekten de dünyada zengin ve yoksul ülkelerin var o'duğu bir sır değildir. Ancak bütün bu ülkelerde milyonerler de yoksullar da var. Peki «zengin» ve «yoksul» ülkeler doktrininin anlamı ned'r? Doktrin taraftarları ne g'bi fikirleri geliştiriyor? Uluslararası arenada bu esitsiz durumdan kimleri suçlu tutuyor? Bunu önlemek için ne gibi yollar öneriyorlar?

«Zengin» ve «yoksul» ülkeler doktr'ni '40 yıllarının sonlarında ele alınmaya başlandı. O zaman sözümona «gelişme yolundaki engeller» sorunuyla uğrasmaya başlayan Batı bilimine göre, az gelişmiş ülkelerin geriliğinin nedeni ekonomik durgunluk ve tutuculuk doğuran sosyo-ekonomik yapıların özellikleriydi. Batı bilim adamlarının iddiasınca metropollerin sözümona «yaratıcı politikası» bu nedenle beklenen sonuçları vermemekteydi! Bu yaklaşım tarzının kapitalist devletlerin sömürgeci ve yeni sömürgeci politikasını haklı çıkarmak ve istismarcı niteliğini g'zlemek amacı güttüğünü anlamak zor değildir.

'60 yıllarının sonlarında birçok ülkelerin kurtuluşa ulaşması, sömürgeci soygunculuğun sonucu olarak ortaya çıkan zararın ödenmesi için haklı taleplerde bulunmaları, sosyalist devletlerle işbirliğini genişletmeleri adı geçen doktrinin taraftarlarına bambaşka ödevler get'rdi. Önceleri bunlar «metropollerin zengin» ve «sömürülen taşraların yoksul» olmasına vardıran gerçek nedenleri maskelemeye ve geri halk'ara Batı devletlerinden sözümona «iyilik» beklemeleri gerektiği fikrini aşılamaya yeltenmişti. Şimdi ise doktrinin ucu, başlıca olarak, sosyalist ülkeler'n artan otoritesine karşı yöneltilmiş bulunuyor.

Batı bilim adamları çağdaş dünyayı ikiye, yani «Kuzey»e ve «Güney»e bölüyorlar. Bunlara göre toplumsal düzenleri nasıl olursa olsun sanayice gelismiş bütün ülkeler birinci gruba: Asya, Afrika ve Lat'n Amerika ülkeleri ikinci gruba ait. İki grup arasındaki ihtilafın bugünkü durumda başlıca tezat olduğu iddia ediliyor. Ve dünyanın geleceğ', bu sorunun çözümüne bağlıymış! Bundan başka, istisnasız tüm gelişmiş ülke'erin «üçüncü dünya» karşısında manen sorumlu olduğu ve az gelişmiş ülkeler sefalet ve cehaletten yalnız başına kurtulamadıklarından bunların gelişmesi için, adı geçen tüm ülkelerin para sağlamayla sorumlu olduğu iddia ediliyor. Bu kavrama göre, az gelişmiş ülkeleri hiç bir zaman sömürmeyen sosyalist devletler de, eski sömürgelerin geriliğinden sorumluymuş!

Doktrinin taraftarları sözümona «Batı yardımının» her derde deva olduğunu söylüyor; gelişmekte olan ülkelerin iç birikt'rme kaynakları pek sınırlı olduğundan gelişmeleri için dıştan sermaye yatırılması gerektiğini iddia ediyorlar. Gerçekte ise bunlar adı geçen ülkeleri eskisi gibi yabancı sermayeye bağlamaya çalışıyorlar.

«Dıştan yatırılan kapitalin» neye vardırıldığını ve en sonunda bu «kapitalist yardım»ın gelişmekte olan ülkelere neler verdiğini olaylar göstermektedir. Sömürgecilik boyunduruğundan kurtulup devlet bağımsızlığına kavuşan gelişmekte olan ülkeler eskisi gibi başlıca Batı devletleri tarafından sömürülüp soyuluyor. Bunlar, anılan ülkelere sermaye yatırıp başdöndürücü kâr sağlıyorlar.

Ünlü uzmanlardan Y. Tinbergen'in başkanlığında Roma klübü uzmanlarının yaptıkları hesaplara göre, eşitsiz uluslararası işbölümü sonucunda gelişmekte olan ülkeler yılda 100 milyar dolar kaybediyor. Bu kayıplar artmaya devam ediyor. Örneğin yabancı teknolojinin satın alınması bugün gelişmekte olan ülkelere yılda 3-5 milyar dolara maloluyor. B.M. hesaplarına göre, bu yüzyılın sonlarına doğru bu miktar 20-35 kat artabilir. Gelişmekte olan ülkelerin kapitalist devletlere ödemeleri gereken borç tutarı görülmemiş bir hızla artıyor. Bu borçlar 1955'de 38 milyar 200 milyon doları bulmuşken, 1976'da 140 milyar dolara çıkmıştır ve bugün 200 milyar doları geçmektedir. Amerika Devletleri Örgütü'nün verilerine göre, Latin Amerika 1950'den 1967'ye kadar 3 m'lyar 900 milyon dolar aldı ve 12 milyar 800 m'lyon dolar verdi. Yani, aldığı her dolar kendisine yaklaşık 4 dolara mal oldu.

Tüm bunlardan sonra, gelişmekte olan ülkelerin geri kalmasından ve bugün bu ülkelerdeki nüfus başına düşen gelirin kapitalist devletlerdekinin ancak % 40'ı olmasında şaşılacak bir şey olabilir mi? (Geçen yüzyılın başlarında bu oran 1/2 kadardı.)

Sosyalist devletlerin gelişmekte olan ülkeler için manen sorumlu olduğu anlayışına gelince, bu sorumluluk doktrin taraftarlarının atfetmek istedikleri sorumluluktan büsbütün farklıdır. Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı A. Grom'ko bu konuda şunları söylem'şti: «Dünyanın «yoksul» ve «zengin» ülkelere bölünmesi kavramını yani sosyalist devletleri ve sömürgeci boyunduruk altında yasayan ülke'leri soyan belli dev'letleri bir hizaya koyan yalan kavramı ne teoride ne de pratikte hiç bir zaman kabul etmeyeceğiz.»

Sosyalist devletlerin gelişmekte olan ülkelere gösterdikleri yardım, verilen zararın ödenmesi ve eski günahların cezasının çekilmesi demek değildir. Bu ekonomik geriliğe ve po'itik olarak ezilmeye karşı savaşta, dostun ve müttefiğin gösterdiği yardımdır.

Japonya'nın da gözü İran petrolünde

● Japonya, İran'daki bir petrokimya projesine 88 milyon dolar yatırdı.

Tokyo (THA) — İyi haber alan çevrelere göre, Japonya düzenli bir biçimde petrol alabilmek için Güney İran'daki bir petrokimya projesine 88 milyon dolar yatırım yapmayı kararlaştırmıştır.

Aynı kaynaklar, Mitsui grubu ile bazı başka şirketlerin başlangıçta devletten bu proje için 40 milyar yen (176.7 milyon dolar) istediklerini söylemişlerdir. Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığının bildirdiğine göre, Japon-İran petrokimya tesisi, 1982 yılında tam kapasite ile çalışmaya başlayacak ve yılda ortalama yaklaşık 1 milyar dolar (230 milyar yen) kâr getirecektir. Japon Maliye Bakanlığının onayladığı bu yatırım, İran hükümetiyle anlaşmaya varılan 711 milyar yen (441.5 milyon dolarlık) sermaye artırımı paketinin bir bölümünü oluşturmaktadır.

Tüpgaz sıkıntısı sürüyor

● Piyasada görülen tüpgaz sıkıntısının dağıtım ve depolama yetersizliğinden ileri geldiği belirtiliyor.

Ankara (a.a.) — Halk dilinde tüpgaz olarak bilinen LPG'nin rafinelerimizde üretim programlarına uygun ölçüde üretilmesine ve ek olarak Kuveyt'ten 36 bin 500 ton LPG'nin getirilmesine karşın piyasada görülen tüpgaz sıkıntısının dağıtım ve depolama yetersizliğinden ileri geldiği bildirilmiştir.

TPAO yetkililerinden edinilen bilgilere göre, İpraş, Aliağa ve Batman rafinerilerinde LPG üretimi tam kapasite ile sürmektedir. Yetkililer, Kuveyt'ten alınan 36 bin 500 tonluk LPG gazının Garzalburgan tankeri ile İpraş'a geldiğini ve boşaltma işlemine 3 Ekim gününden beri devam edildiği belirtilerek günde 3 bin ton LPG gazının boşaltıldığını söylemişlerdir.

Boşaltılan LPG gazlarının, anında dağıtımı kuruluşlara verildiğini bildiren TPAO yetkilileri, LPG dağıtımı ve satışı yapan firmaların rafinerilerden taşıma ve depolama kapasitelerine göre alım yaptıklarını, firmaların istekleri halinde günde 4 bin ton LPG gazının verilebileceğini açıklamışlardır.

Türkiye'nin aylık LPG gazı tüketim miktarının 70 bin ton dolayında olduğunu kaydeden yetkililer, dağıtım yapan firmaların depolama yetersizliği ve dağıtımda meydana gelen aksaklıklar yüzünden piyasada yapay bir LPG sıkıntısı meydana geldiğini de sözlerine eklemişlerdir.

Tüpgaz kuyrukları uzuyor.

Latin Amerika'da yükselen muhalefet ve artan baskılar

El Salvador'da halk muhalefeti yükseliyor

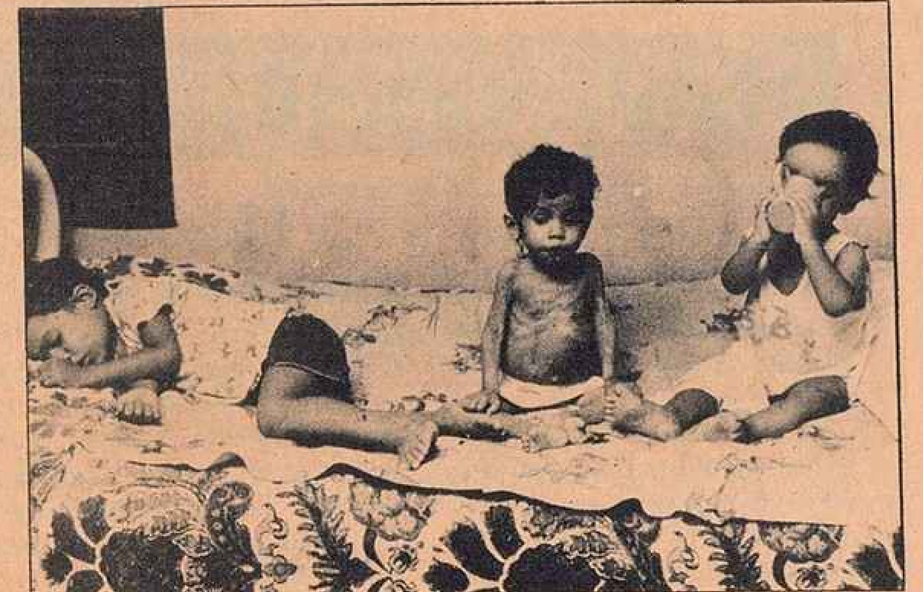
El Salvador — Bir Orta-Amerika ülkesi olan El Salvador'da toplumsal muhalefet yükseliyor.

1932'de kanlı bir şekilde bastırılan köylü ayaklanmasından bu yana askeri diktatörlüğün işbaşında olduğu El Salvador'da ülke ekonomisi 14 ailenin elinde bulunuyor. Diktatörlüğün başında bulunan General Carlos Humberto Romero'nun iki yıl kadar önce hileli seçimler sonucu başa gelmesinden bu yana baskılar sürerken, ekonomi tam bir çöküntüye uğramış durumda.

Ülkedeki faşist ve gericiler Romero'nun emekçilere karşı giriştiği baskı uygulamalarını yeterli bulmadıklarını belirtirken, Beyaz Savaşçılar Birl'ği adlı bir cinayet şebekesi katliamlarını sürdürüyor. Ne var ki baskılar El Salvador halkının diktatörlüğe karşı sürdürdüğü mücadeleyi engelleyemiyor. 70 bin kişiyi birleştiren Devrimci Halk Cephesi'nin kabul edilen programı doğrultusunda sürdürdüğü mücadele gelişiyor. Ancak değişik grupların farklı düşüncelere sahip olmaları nedeniyle tam bir bütünlük sağlanabilmiş değil. El Salvador Komünist Partisi tüm sol, demokratik güçlerin birliğinin ac'l olarak sağlanması gerektiğini tekrarlamaktadır.

Öte yandan Latin Amer'ka'da yükselen toplumsal muhalefetin sonuçlarından çekinen ABD, Romero'yu halka biraz «özgürlük» vermeye çağırmıştır. Rejimin kara baskı ve zulüm uygulamalarını gizlemek üzere, ABD'nin de etkisiyle Romero önümüzdeki yıl içinde Parlamento ve yerel seçimler yapılacağını söylemiştir. Buna karşılık demokrasi güçleri, böyle bir aldatmacayı kabul etmeyeceklerini açıkça belirtmişlerdir.

Eylül'de giderek yoğunlaşan kitle gösterilerinin ardından, başkent San Salvador ve Santa Ana'da binlerce işçi, memur ve öğrencinin yeni gösterilerde bulunduğu bildirilmektedir. Bu arada geçtiğimiz günlerde San Salvador ve Santa Ana'da beş radyo istasyonunu ele geçiren direniş hareketine bağlı kişiler yaptıkları yayınlarla halkı hükümete karşı ayaklanmaya çağırmışlardır.

Dünyada yüzmilyonlarca insan ve bu arada çocuklar açlıkla karşı karşıya.

Hindistan ve Bangladeş'te açlık tehlikesi başgösterdi

Cenevre (a.a.) — Hindistan ve Bangladeş'te, Muson yağmurlarından önceki mevsimin görülmemiş derecede kurak geçmesi sonucu açlık tehlikesi'nin başgösterdiği bildirilmektedir.

Kuraklık ve muson mevsimindeki su baskın'arı yüzünden tarımsal ürünün bu yıl çok düşük olacağı saptanmıştır.

Bangladeş'in birçok eyaletinde, çocukların ancak %5'i normal bic'mde beslenebilmekte, geri kalanları ise yetersiz beslenmeye karşı karşıya bulunmaktadırlar. Bu ülkede muson yağmurları yüzünden köylerin dış dünya ile bağlantıları kesilmiştir. Durumun yılbaşından önce düzelmesi beklenmemektedir.

Hindistan'ın ise Batı Bengal B'har ve Orissa eyaletleri açlık tehlikesiyle karşı karşıya bulunmaktadırlar.

Bolivya'da baskılar artıyor

● 6. Orduya bağlı birlikler ayaklanarak geçici sivil Cumhurbaşkanı'nın istifa etmesini ve ülkede «demokrasiye» son verilmesini istediler

La Paz (THA) — El Darado radyosunun La Paz'dan kaydedilen bir yayınında, Bolivya'nın kuzey doğusundaki 6. orduya bağlı birliklerin kışlalarından çıkarak, Bolivya'nın kuzeyinde bulunan Trinidad kentinin bütün önemli noktalarını işgal ettiği ve geçici sivil Cumhurbaşkanı Water Guevara Arce'nin istifa etmesini ve meclisin kapatılarak «demokrasi»ye son ver'lmesini istediği bildirildi.

Ayaklanmadan birkaç saat sonra bir açıklama yapan askeri sözcü, 40 bin k'şilik kentte durumun sakin olduğunu belirtti.

Geçici sivil Devlet Başkanı Water Guevara'nın derhal istifasını ve parlamentonun kapatılmasını isteyen 6. ordu komutanı General Edmundo Sanabria, iki aylık «demokrasi» deneyinin yalnızca orduya hakaret edilmesine yaradığını ileri sürdü.

Trinidad'da ayaklanan 6. orduya yakın çevreler, yakındaki Beni eyaletindeki askerlerin de 6. ordunun çağrısına uyarak aynı istekler doğrultusunda ayaklandığını söyledi.

Guevara'nın 8 Ağustos'ta devlet başkanlığına getirilmesiyle Bolivya'nın 15 yıllık askeri yönetimine bir son verilmisti. Bağımsızlığına kavuştuğu 154 yıldan bu yana 135 hükümet değişikliğine tanık olan bu ülkenin yeni göreve başlayan kongresi cumhurbaşkanlığı seçiminde kilitlenmiş ve beş tur oylamadan sonra üç adaydan h'çbiri yeterli oyu alamayınca, Senato Başkanı Guevara'nın geçici olarak cumhurbaşkanlığına getirilmesi kongre tarafından kararlaştırılmıştı.

İtalya NATO füzelerine kucak açtı

● İtalya'nın NATO füzelerinin topraklarında bulundurulmasını kabul etmesinin, diğer bazı NATO ülkelerinin konuya ilişkin kararsızlıklarını ortadan kaldıracağı belirtiliyor.

Roma (a.a.) — İtalyan Hükümetinin NATO'nun hazırladığı yeni füzelerin topraklarında bulundurulmasını kabul ettiği bildirilmektedir.

Roma'daki yetkili bir kaynaktan alınan habere göre, İtalya Başbakanı Cossiga'nın İngiltere ve Federal Almanya Başbakanları Thatcher ve Schmidt'le konuyla ilgili görüşmeler yaptığı sırada verilen bu kararın bazı NATO ülkelerinin kararsızlıklarını ortadan kaldırabileceği sanılmaktadır.

Bilindiği gibi, Federal Almanya diğer Avrupa ülkelerinin de aynı kararı alması koşuluyla bu füzelerin topraklarında yerleştirilmesine izin vermişti.

İtalya'nın bu kararından özellikle Hollanda ve Belçika'nın etkileneceği belirtilmektedir.

Arjantin'de devlet terörü

● Videla, «insan hayatıyla oynayan gerillaları öldürmek için hiç bir fedakârlıktan kaçılmayacağı»nı söyledi.

Tokyo (THA) — Arjantin Devlet Başkanı General Jorge Rafael Videla, «Arjantin hükümeti tedh'şe son vermek ve insan hayatıyla oynayan gerillaları öldürmek için hiçbir fedakarlıktan kaçmayacaktır.» dedi.

Japonya'nın başkenti Tokyo'da resmi bir ziyaret için bulunan Videla, düzenlediği basın toplantısında şunları söyledi: «Bu gerillaların asıl istedikleri, insan ilişkileri kavramını ortadan kaldırmaktır. Onlara ölümcül darbeler indirmeye hazırız.»

Videla daha sonra, bir darbeyle 1976 yılında iktidardan düşürülen eski devlet başkanı İsabel Peron'un ise evinde gözhapsinde bulunduğunu ve iktidarı dönem'nde «ulusa karşı işlediği suçlardan» yargılanmakta olduğunu da bildirdi.

Videla gazetecilerin, Arjantin'in ekonomik durumuyla ilgili olarak sorduğu soruyu ise şöyle yanıtladı: «Ülkenin ekonomik durumu g'ttikçe iyiye gitmektedir. 1985 yılında petrol bakımından tamamiyle kendi kendimize yetecek duruma geleceğiz. Bilindiği gibi, ülkede petrol ve doğal gaz arama ve çıkarma çalışmalarını geliştiriyoruz. Bu bakımdan, 1985 yılında petrol ihraç eden bir ülke durumunda olacağız.»

Öte yandan, Japon yetkilileri, Videla'nın Başbakan Masayosi Ohira ile yaptığı görüşmelerde, Japonya'nın Arjantin'e yaptığı yatırımları artırmasını ve kalkınmayı hızlandırmak için mali ve tekolojik yardım yapmasını istediğini haber verd'ler.

Mao'cu Politikanın tarihsel kökleri ve özü 5

VİETNAM SOSYALİST CUMHURİYETİ'NE YAPILAN SALDIRI

Çin'de daha eski zamanlardan beri şu fikir ileri sürülüyordu: Ülkeye en çok toprak ilhak eden hükümdar en iyidir. Mao Çe Tung da yayılma tarihinde kendisine göze çarpan bir yer ayırmak emeliyle yaşamıştı. Bugünkü Pekin yöneticileri için de aynı şey söylenebilir. Bu yöneticiler iktidara geçtikleri yalnız ik iyıl içinde, bu «şüpheli» şöhreti kazanmak için büyük gayretler harcamışlardır. Bunu doğrulayan parlak örneklerden biri Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ne yapılan saldırıdır. Bu saldırı Çin yöneticilerinin barış ve uluslararası güvenlik davasına, halkların özgürlük, ulusal bağımsızlık ve sosyal ilerleme uğrunda savaş davasına aykırı düşen büyük devletçilik politikasını bütün dünyaya göstermisti.

Bu barbarca hareket, Çin liderlerinin genellikle Çinhindi ülkelerine ve özellikle Vietnam'a karşı çoktan güttükleri baskı ve tehditler politikasını sürdüren bir hareket oldu. Pekin yöneticileri, işlerine gelmiyen bağımsız dış ve iç politika güden Vietnam'ı sözüm ona «cezalandırmak» istediklerini açıkça söylemişlerdi.

Fakat bundan önce de Pekin Vietnam'ı zayıflatmaya ve kendisine bağlamaya çalışıyordu. Örneğin Vietnam halkının Fransız sömürgecilerine üstün geldiğinin belli olduğu 1954'te Maocular Vietnam'ın ikiye bölünmesinden yana olmuşlardı. Çu En Lay Çinhindiyle ilgili Cenevre konferansında şunları söylemişti:

«Çin halkının kanısınca, Çinhindi'deki savaş Kore savaşı gibi sonuçlanmalı (yani ikiye bölünmekle)»

1965 yılının Ocak ayında Pekin, Amerika'ya, Demokrat Vietnam cumhuriyeti'ne karşı saldırısını genişletmesine razı olduğunu bildirmişti. O zaman Mao Çe Tung şunları söylemişti: «Çinliler yalnız Amerika Çin'e saldıracak olursa savaşacak... Vietnamlılar kendi problemlerini kendileri çözebilir.» Yine o zaman Çin, Vietnam'ı savunmak için sosyalist ülkelerin ortak harekete geçmeleri üstüne SSC Birliği'nin ileri sürdüğü öneriyi reddetmişti. Sonraları da Çin makamları, savaşan Vietnam'a Sovyet savaş teknik araçlarının Çin toprakları yoluyla sağlanmasına engel olmaya başlamıştı.

Vietnam halkının zaferi ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'nin kurulması, Pekin'in yayılma ve hegemonist planlarına ağır darbe indiren bir olay oldu. Bu olaylar hızla yankılanmıştı: Kamboçya'da Çin kuklaları Vietnam'a karşı sınır savaşı açmışlardı. Aynı zamanda Pekin Vietnam'daki Maocu örgütlerin kundakçılık faaliyetini aktifleştirmiş ve bunun için orada yaşıyan ve aslen Çin'li olanlardan (huatsyaolardan) yararlanmıştı.

Pekin huatsyaoların yardımıyla sosyal, ekonomik ve siyasal kargaşalıklar çıkarmaya, sosyalizmi kurma yolunda zorluklar çıkarmaya yeltenmişti. Çin'in Vietnam'a gösterdiği ekonomik ve teknik yardımı kesmesi de aynı maksadı güdüyordu. Bütün bu baltalama girişimleri boşa çıktıktan sonra Çin liderleri Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ne karşı bütün ilerici insanlık tarafından kınanmış bulunan silahlı saldırıyı yapmıştır.

Sovyet hükümeti bütün dünyanın dikkatini şu olaya çekmişti: «Çin yönetiminin hareketleri, Pekin'dekilerin barışın gereklerine sorumsuz olarak yanaştıklarını, Çin yönetiminin canilere özgü silâhlara kolaylıkla başvurduğunu bir kez daha gösteriyor.» 3 Mart'ta Sovyet hükümeti, Laos'da bir müdahale yapma niyetine karşı Çin yönetimine kesinlikle ihtarda bulundu.

Vietnam'a yapılan silahlı saldırı, Çin'in sözüm ona küçük ve orta ülkelerin «müdafisi» olduğuna ilişkin Maocu uydurmayı kül etmiştir. Sosyalist Vietnama karşı girişilen «tenkil hareketi» büyük devletçilik şovenizminin bu imparatorlar zamanında olduğu gibi, şimdi de Güney ve Güney Doğu Asya için gerçek bir tehlike doğurduğunu gösterdi. Sovyet devlet başkanı L.İ. Brejnev bu konuda şunları söylemişti: «Asıl bu politikanın bütün dünyada barışı ciddi olarak tehdit ettiğini şimdi herkes görüyor.»

Askeri-siyasi ve mânevi yenilgiye uğrayan Çin yöneticileri Vietnam'a ve diğer Güney-Doğu Asya ülkelerine karşı canice planlarından vazgeçmemişlerdir. Pekin, görüşmeler masası başına oturduktan sonra bile, provokasyonlarını durduramıyor, Vietnam topraklarına ateş açıyor, oraya casuslarını gönderiyor. Vietnam sınırları yakınında Çin orduları yeni mevzilere yerleştiriliyor, cephe gerilerinden yeni kıtalar yığılıyor, Vietnam'a karşı açılan iftira kampanyası azalmadan sürüyor. Vietnam topraklarında bir sıra noktaları bugüne kadar işgal eden Pekin, bu toprakların ya «hiç şüphesiz Çin'e ait» ya da «üzerinde görüşmeler yapmak gereken» topraklar olduğunu küstahça belirtiyor.

İsrail'in «kelimeler hazinesinden» alınan sözüm ona «sınırların güvenliği» tezi Çin için de ileri sürülüyor.

Çin hükümetinin 1962 yılında Hindistan'a saldırı yaptıktan sonra bu gibi iki yüzlü harekete başvurduğunu hatırlatmak gerekir.

Bunlara paralel olarak, Pekin, Çin-Laos sınırında gerginliği arttırıyor, ulusal düşmanlık tohumları ekiyor, ifratçı unsurları hükümete karşı ayaklanmalara tahrik ediyor, gerek ülkenin içinde gerekse dışında Laos gericilerine yardım ediyor, Kamboçya halk cumhuriyetinin iç işlerine sürekli ve yaygın bir şekilde karışıyor.

Bütün bu hareketlerden anlaşıldığı gibi, Pekin Vietnam'la yapıcı görüşmelere başlamak şöyle dursun, tam aksine yeni savaşa hazırlandığını gösteriyor. Pekin'in resmi temsilcileri bu savaşın muhtemel olduğunu defalarca ihtar etmişlerdi. Örneğin Teng Syaoping'in bu konudaki demeci dikkat çekicidir. Teng Syaoping Vietnam'la görüşmelerin ebediyen sürebileceğini söylemişti.

Sözüm ona «yitirilen topraklara» yayılma planları, Çin liderlerinin maceracı hareketleri, Pekin'in birçok siyasi tutumlarını açıklamaktadır. Pekin sınırların sarsılmazlığı ilkesini, uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanmak ya da kuvvet kullanma tehdidinde bulunmaktan vazgeçme ilkesini kabul etmek istemiyor. Asya halklarının dünyanın bu bölgesinde ortak çabalarla güvenliği elde etme azmine direnç gösteriyor.

Çin'in milliyetçi burjuvazi çevrelerinin en gerici tabakalarından miras olarak kalan «yitirilmiş topraklar» haritasından yararlanan Çin yöneticileri, uluslararası soygunculuk ve yayılma taraftarı olduklarını bütün dünyaya gösterdiler. Pekin'in bugünkü büyük devletçilik hegemonist politikası, Asya'da genel siyasi havanın sağlıklılaştırılması yolunda başlıca engellerden biridir.

Bitti

SANAT~KÜLTÜR~BİLİM

Hoyrat

Hasan İzzettin DİNAMO

Sanat, şiir serüvenini fildişi kulenin dışında sürdürmeğe çalışan genç şairlerden biri de Aydın Hatipoğlu'dur. Bizim zamanımızda otuz beş, kırk yaşına varmış şairlere de genç şair derlerdi. Daha gençlere hiç sıra gelmezdi. Bunun nedeni şuydu: Şiire onbeşinde başlayan şair, yaşayışın türlü engellerini aşabilmek uğruna türlü çilelerle boğuşur, sürgünler, mapusaneler görür, bu yüzden de bir türlü yayın yaşayışına katılamaz, oraya varabildiği zaman da saçı sakalı ağarmış olurdu. Böylece piyasaya ilk çıkışı da onun genç şair diye nitelenmesine yol açardı. Şimdinin genç şairleri de, bakıyorum, aşağı yukarı böyle. Ortada çokça değişmiş bir şey yok. Siyasal ortam her zaman sanat düşmanı olduğundan, siyasal çalkantılar da sık sık sürdüğünden, şairler, sanatçılar, kimi zaman, sanat dünyasından uzakta, hiç kitap yayımlamadan suskun yıllar geçirmekte, şiirleri sonradan şakaklarında aklarla ortaya çıkmaktadır.

Aydın Hatipoğlu da 12 Mart balyoz engellerini aşarak bugüne ulaşırken, her duyan, düşünen sanatçı gibi zamanın kalleşliklerini görmüş, gocunmuş, insancıl duyguları hırpalanmıştır. Bu, 'sanata, şiire kapalı acılı yıllar'ın ürünleri de acı olmuş. Şair, bu ürünleri şiir benliğinin karanlık hücresinde süs kılıçlarıyla değil de, dövüş kılıçlarıyla dövüp bilemiş, parlatmış, sonra «Hoyrat» adıyla günışığına çıkarmış. Bu kitabından önce ve sonra kitaplar yayınlamış şairimizin eski ve yeni kitaplarını da okuduğumuzdan, bundaki yenilikleri, güzellikleri daha yakından görebiliyoruz. Kitabın ilk şiiri olan «Hoyrat», Urfa ağzıyle, oraların folklorundan, ora türküleriyle şiirlerinden esinlenerek yazılmış, uzun, dramatik bir şiir. O bölgenin standart aile tiplerinden birinin, açlıkla, zulümle yaptığı güreşin, ancak oralı bir şairin ağzından söylenebilecek güzellikte gerçekçi bir anlatımı. Kitabı okudukça ister istemez usuma hikâyeci Bekir Yıldız geliyor. Hikayecimizin düzyazı ile anlattığı bölge halkının talihsizliklerini, acılarını, yine oralı bir şair, şiir diliyle anlatmağa çalışmaktadır: Ağır gelir diloy diloy—sırtıma bir tüccarın taş yüreğini vurup—kollarımı el örgüsü halatlara bağlıyorum. Kara saban ve süt—ve kınalı kızla yalnızlık—ve zulüm. Ak yaylada yayla yayl[illegible]r bebeler—ne yerler—Boğazıma kursun akıt—lokma geçmez boğazımdan.—Üç öğün açlıktır soframda aşım—Ak tepe, bebelerim, koyunlar düşüm.—Dünya bana dar gelir—dereden—ses geliyor dereden—babo kurban—aney aney—dereler su—alkol rahatlığına sığınmış aptal şairler—savaş korkusu. Aney aney—kara yerlere gireydi kulu kula kul eden. Aç—çıplak—hasta—bebelerim ekmek bekler şehirdeki babasından. Ekmeğim yok—ben nedim—dermanım yok—kimim var—kime gidim? Gücümsün—umudumsun — acımsın — Hayın oy—zalım oy—güzel oy.»

Urfa insanının korkunç acısını bu uzun şiirinde kendi kentinin diyeleğiyle dile getiren şair, içinde yaşadığı, bocalayıp durduğu büyük kentin özgürlük kaynaşmalarına da yüreğini daldırıp lirik dizeler döktürür: «Sana kopmuş kollariyle sarılıyorum işçi çocukların—sarılıyorum kavganın bayrağına. Suskun bir türküyüm—yumruk gibi bir ses yoğuruyorum—kutsal ölülerin kanından— emeğin kurtulusunu haykıran. Gel bölüşelim—mutluluğun dünyası bir somun ekmek—gelir misin?»

Bir mezartaşı kitabesi olarak yazılan şu dörtlük, yepyeni bir serüvenin özetidir: «Ölümü bir bardak su gibi içtik—kırmızı kanı çiçekleri bırakıp güneşe yazın—kurşunlara kitaplarını siper ederek—ellerini böğründe bırakıp gittin bir kızın.»

Bir başka dörtlük de şu: «Hani şiirlerin vardı kardeşlik ve sevda üstüne—türkülerin vardı gür sesli erkek türkülerin—umudun vardı yarınlardan ürkek bir kız üstüne—kardeşliği, umudu, sevdayı kurşunladılar. Toprak utanıyor—kurşun utanıyor, hançer utanıyor—ölüm utanıyor çocuklar—zulüm utanmıyor.»

Kitabın sonlarına konmuş olan şu parçanın güncel tazeliğiyle söyleniş güzelliğini de görmeden geçmeyelim: «Gülleri yasaklamışlar, bütün çingeneler haberli—umudun bahçesinde bir gül bile kalmamış—gizlice satılırken ele geçmiş birçok gül—kanlı gül—zorla alınmış—bir keman çalarken susmuş usulca—ve suların kıyıya vurduğu işitilmiş—umudun bahçesinde bütün bülbüller susmuş—işte yalnızlık yeniden pusudadır.»

Son reaksiyoner yılların, —insancıl sanat düşünceleri, duyuşları üzerinde— demir ayaklarıyle nasıl tepindiğini, çok iyi bir şair yürüyüşüyle yola çıkmış olan Aydın Hatipoğlu'nun şiirle bulanmış içli izlenimlerinde birazcık gördünüz. Bu içli, bilinçli, öfkeli genç şairler, her zaman olduğu gibi zulmün karşısındadırlar. Bunların elleri de her zaman reaksiyoner güçlerin yakasındadır.

Şairimizin yeni şiir kitabından da daha ilerde söz edeceğiz...

«Paris Düşerken»de umut

Ali SEFER

İlya Ehrenburg, hiç kuşku yok ki, sosyalist gerçekçi edebiyatın önde gelen ustalarından biri. İki bakımdan öndedir onun ustalığı. Birincisi, gerçekten usta bir romancıdır ve roman ustası dendiğinde, bocalamaksızın verilen ilk adlardandır. İkincisi, sosyalist gerçekçi edebiyatın —Gorki'nin mirası üzerinde ve, yeni Sovyet insanına özgü— ileri ve öncü nitelikte örnekleridir onun eserleri.

Paris Düşerken'de, ikinci genel savaş arefesindeki Fransa'yı anlatır. Günlük hayatın hayhuyu içinden, yaklaşan savaş tehlikesine el yordamıyla karşı koyma çabasındaki ürkek, tedirgin küçük burjuvalar; bir yanda el altından Alman tekelleriyle işbirliği yaparak halk birliği hükümetini teslim almanın peşinde; öte yanda ne pahasına olursa olsun, Fransa'nın çiğnenmesinden acı duyabilen ve derin bir çıkmazda olan sanayici burjuvalar: Alman faşizmiyle elele, özgür Fransayı zulmün ve barbarlığın ayakları altına atmaya hazır faşist çete; gerici burjuvaziyle her an uzlaşma ortamı arayan, ittifak yaptığı komünistlerin zayıflatılması için demokrasiden fedakârlığa gizli gizli niyetlenen teslimiyetçi 'sol' faşizme karşı her an tetikte olan, ama uzlaşmacı sol'la birlikte davranmak zorunda kalan, başka çıkış yolu kalmayan ya da yeni seçenekler için iyice gecikmiş komünistler... Ve dokunurcasına, konuşurcasına yanınızda duyduğunuz insanlar, insanlar, insanlar...

Komünistlerinki bir bakıma bile bile lâdestir. İhanet çemberiyle sarılmakta olduklarını, hiç değilse seziyorlar. Son bir gayretle ittifak yaptıkları unsurlara, sosyal demokrasiye, yanlışlarını gösterme çabasındadırlar. Olmaz'ı oldurmaya çalıştıklarını bile bile, sonuna dek zorlarlar. Çünkü, bu ihtimalden vazgeçildiği takdirde hükümet derhal düşecek, üç gün sonra başlanacak olan antifaşist sıcak savaşa, şimdiden başlanacaktır. Ve işin içinde hiç değilse zaman kazanmak vardır. Ama kazanılan zaman, yurtseverlere, Fransa'nın faşizm çizmesinden kurtarılması için ölümüne bir savaş veren ve nice evlâdını yitiren Fransız halkına, 6 yıla mal olacaktır.

Faşistler, Hitler'i bir ayak önce, Fransa'ya sokmanın bütün yollarını denerler. Cinayetler, sabotajlar birbirini izler. İspanya'da faşistler hayatı zehir etmekte. Almanya ve İtalya'da tüm insanlara, dahası faşizme yıllardır düşünmeden hizmet ettiği halde yaptıklarından azıcık kuşkulanır gibi olan, azıcık insanı kalan faşistlere bile kan kusturulmaktadır. Demokrasinin güçlü kalesi, Fransa da düşürülmelidir. Hükümet, giderek adı var kendi yok durumuna girmekte, bocalamakta, demokratik mevzilerden geri çekilmekte ve böyle yapmakla, gerek içerdeki faşistlerin, gerekse Hitler'in hışmından korunacağını sanmaktadır.

Oysa demokrasi güçlerinin en yasal, en haklı silâhlarından, demokratik özgürlüklerinden adım adım geriletilmesi; mücadele olanaklarının elinden alınması ve çıplak kalması, işte bu Hitler'in öteden beri kolladığı, hazırlanmasına çalıştığı ortamdır. Saldırıya geçen Alman

Devamı s. 5, sütun 7'de

Radyo TV

TV

17.00 Haberler — 17.15 Mr. Magoo: Roben Hood — 1. Bölüm — 17.40 Hafif Müzik — 17.55 Tatil Sineması: Yönetmenliğini Michael Gordon'ın yaptığı «Aşk Ya Da Para» isimli filmin başoyuncuları Kirk Douglas ve Gig Young. — 19.25 Bugünün Kadını Helen: Bu akşam dizinin son bölümü yayınlanacak — 20.20 Reklamlar — 20.30 Haberler — 20.50-21.38 Seçim Haberleri — 22.30-07.30 Tele-Pazar ve Seçim haberleri (Yayının uzatılma olanağı var)

TRT-1

05.00 Açılış — 06.02 Günaydın — 07.30 Haberler — 09.30 Solistler Geçidi — 10.02 Tatil Sabahı — 12.02 Radyo Tiyatrosu — 13.00 Haberler — 15.15 Şarkılar — 16.30 Spor Magazin — 19.00 Haberler — 20.15 Ocak Başı — 21.02 Dinleyici İstekleri — 21.30 Spor Dergisi — 22.30 Sizin Seçtikleriniz — 23.00 Haberler — 23.10-01.00 Bölgesel Yayın — 01.00 Kapanış — 01.05-05.00 Gece Yarısı.

TRT-2

08.00 Açılış — 08.02 Gün Başlıyor — 09.00 Kültürümüzden Sayfalar — 10.00 Çocuğun Dünyası — 11.30 Turistik Değerlerimiz — 13.00 Haberler — 14.00 Gülmece Dünyası — 16.30 Şarkılar — 18.00 Sanat Tarihi — 19.00 Haberler — 21.30 Diskoteğimizden — 22.15 Hafif Müzikte Dans — 23.30 Haberler — 23.55 Kapanış.

TRT-3

07.00 Açılış — 07.02 Güne Başlarken — 08.00 Sabah Konseri — 09.03 Müzik Şöleni — 10.00 Unutulmayanlar — 11.00 Müzik Magazin — 12.30 Ünlü Yorumcular — 13.00 Sizin seçtikleriniz — 14.30 Pazardan Pazara — 17.06 Çay Saati — 20.00 Rönesans Müziği — 21.30 Dünya Şarkı Söylüyor — 23.00 Ses Ustaları — 24.00 Samanyolu — 01.00 Kapanış.

Öğretmenlerin Durumu

Kadir ORALI

Öğretmenlerin durumu denince, bugün hemen çoğunluğun aklına, onların yoksulluğu geliyor. Doğrusu bunun haklı pek çok nedeni vardır. Toplumun çeşitli kesimlerinden insanlar bu nedenleri değişik açılardan değişik biçimlerde, ama somut olarak görüyorlar:

Bir kere öğretmelerin kendileri, bin çileli kuyruklarda beklemeye, çarşı-pazar didik didik dolaşmaya çoktan alıştılar. En yaşamsal gereksinimlerini bulabilmek, biraz daha ucuza alabilmek için dönenip duruyorlar. Çocuklarının iyi beslenmesi, giyimi, eğitimi hayal oldu. Konut, ulaşım, sağlık, dinlenme yoksunlukları ise gittikçe derinleşen yaralarıdır. İkinci bir işte çalışan ve böyle bir iş arayan öğretmenlerin sayısı hergün kabarıyor. Bu ikinci işlerin başında gelen, okul dışında ücretle ders verme olayı, ne yanından bakılsa kötü bir iştir. —Hemen belirtelim ki bunda öğretmenlerin bir suçu yoktur, yada yok denilecek kadar azdır ve bu konu ayrıca incelenmelidir.—

Öğretmenler ve aile bireyleri çeşitli eğlenme, dinlenme v.b. yerlerinden çekilmiş durumdalar. Bu bakımdan eskilerin anlattığına göre köyde, kasabada, kentte olsun, ileri gelenler arasında öğretmenlerin saygıdeğer bir yeri varmış. Şimdi böylesi istisnadan sayılıyor. Artık toplumda ileri gelenler ve onların çevreleri içinde öğretmenler yok.

Öğretmenlerin yoksulluğunu iyi bilen kesimlerden biri de öğrenci velileridir. Bunu da kanıtlamaya hiç gerek yoktur. Çünkü veliler öğretmenlere yakındır ve gerçeği açıkça görüp dururlar.

Dükkâncılar, satıcılar öğretmenlere veresiye mal satmaya korkarlar. Ama gene de satarlar. Çünkü bilirler ki, öğretmenler gereksinimlerini borçlanmadan alamazlar.

Gerçekten öğretmenler derin bir yoksullaşma ve borçlanma süreci içindedirler. Bunu kanıtlamak için istatistik, hem de güvenilir olsun diye resmi verilere —ki bunlar oldukça boldur— hiç gerek yok. Bunu tüccarı, bakkalı, çakkalı bilirler. Politikacılar, hükümetler bilirler. Bilirler de en yetkili ağızlardan ve televizyondan milyonlarca insana, ülkemizde her doğan çocuğun 15.000 lira borçlu olduğunu açıklarlar.

— II —

Öğretmenler tarihin her döneminde toplumun aydınları, başlıca düşünen kesimleri içinde olmuşlardır. Onlar çocukları, gençleri eğitip yetiştiren, insana öz ve biçim kazandıran mesleğin sahibidirler. İnsan ve insanlık konuları ve sorunlarıyla her an iç içedirler. Bu nedenle öğretmenlik kutsal sayılmıştır.

Fakat bu meslek hiçbir zaman kendi başına yürütülmemiştir, yürütülemez. Her dönemde toplumsal-ekonomik yapının belirlediği olanaklar, araçlar, yöntemler ve amaçlar çerçevesi içinde uygulanır. Böylece eğitim-öğretim sisteminden genel olarak «düzene uygun kafalar» ve insanlar yetiştirmesi istenir. Sömürücü sınıflı toplumlarda egemen sınıfların bu isteği son derece kesin ve serttir. Çünkü toplumsal düzende başlıca yapı taşları insanlardır. Oysa insanlar yaşamın en dinamik, en devingen varlıklarıdır. Onların bu hareketliliği, öğrenmeyle, düşünmeyle, bilinçle donandığı zaman önünde durulmaz bir güç olur. Buysa sömurucu egemen sınıflar için **yokolma** demektir. Bu nedenle onlar yalnızca kendi çıkarlarına hizmet etmesi için öğretmenliği ve öğretmenleri katı sınırlar içinde ve baskı altında tutarlar.

Ekonomik ve siyasal egemenliklerini bağladıkları gibi, eğitim-öğretim alanını da hukuksal bir sisteme bağlarlar. Böylece olanakları, araçları, yöntemleri ve amaçları kendilerine göre sunarlar. Kendi belirledikleri sonuçları beklerler.

Fakat işte aynı zamanda bu ayrıcalıklı egemen sınıfsal tutumları ve beklentileri ile üretici güçlerin gelişmesine, genel toplumsal çıkarlara ters düşerler. Öğretmenlere, ve eğitim-öğretim mesleğine ters düşerler. Çünkü öğretmenler her zaman emekçidirler ve meslekleri her dönemde üretici güçlerin emekçilerin gelişme gereksinimleriyle yüzyüzedir.

Görülüyor ki sömürücü düzen, eğitim-öğretim alanında da kendini olumsuzlayacak ve değiştirecek dinamikleri doğuruyor ve güçlendiriyor. Bu çelişki derinleştikçe egemen sınıflar hırçınlaşıyor; onlar hırçınlaştıkça çelişki keskinleşiyor.

Türkiye'de öğretmenlerin yaşadıkları deneyler bunları açıkça kanıtlar.

— III —

Sömürücü toplumlarda öğretmenler ücretli emekçiler olarak yalnız değildirler. Sömürü, yoksulluk, eşitsizlik, baskı altında tutulmaları ile büro, teknik, sağlık elemanlarıyla ortak sorunlarla karşı karşıyadırlar. Tüm bu kesimlerin kaderleri gittikçe birbirine yaklaşır, «bir» olur.

Kapitalist toplumda eşitsiz gelişmenin yarattığı tekelci burjuvazi ve işbirlikçileri bir avuç zümre haline gelirken, nesnel olarak diğer sınıf tabakaları karşıt kutba iterler. Giderek yoksullaşan ve salt emekçi duruma düşen sınıf ve tabakalar, modern ücretli köleler olan, burjuvaziyle uzlaşmaz ve düşman bir konumda yer alan işçi sınıfının çevresine yığılırlar. Sınıf mücadelesi içinde yer alırlar.

Bu nesnel durum onlarda örgütlenmeyi, bilinçlenmeyi, siyasi tavır almayı v.b. hızlandırıp geliştirir. Kendi meslek haklarını ve çıkarlarını kazanmak, korumak ve geliştirmek için birleşirler, örgütlenirler ve mücadele ederler. Böylelikle aynı zamanda insan hak ve özgürlüklerinin, demokrasinin gelişmesi için mücadele etmiş olurlar. Bu mücadelelerinde genel olarak kendi açılarından politikalar ve yöntemler gütmekle beraber, bunlarla ve yalnız başlarına kurtulamazlar. O yüzden işçi sınıfı bilimine ve onun politikalarına, mücadele yöntemlerine her zaman açıktırlar. Gittikçe işçi sınıfı yörüngesine girerler.

İşte bu şartlar, öğretmenleri, sömürüye ve baskıya karşı en duyarlı ve en yetenekli kesim olmaya zorlamıştır. Öğretmenler işçi sınıfı bilimini kavrama yeteneği göstermekle kalmamış, onu yığınlara da taşımışlardır. Bilime uygun örgütlenmede ve mücadelede engin deneyler geçirmişlerdir. Kuşkusuz bu konularda, işçi sınıfının bilimsel, örgütlü, siyasal önderliği bulundukça başarılı olunabilir. Yoksa yanlışlıklar, yenilgiler kaçınılmazdır.

Türkiye'de yetmiş yıllık öğretmen hareketi yukarıda belirttiklerimizin sayısız örnekleriyle doludur.

— IV —

Bugün Türkiye'de yarım milyona yakın eğitim, öğretim, bilim emekçisi var. Bunların çalışma koşulları ve ücretleri çok farklıdır. Dolayısıyla yaşantıları da değişiktir. Fakat hepsi genel olarak yoksulluk, baskı, bunalım ve doyumsuzluk içindedirler.

İşe girmede, ücretlerin belirlenmesinde, işten ayrılmada, işlerin yöneltilmesinde kendilerinin söz ve karar sahibi olma hakları tanınmamıştır. En doğal insan hak ve özgürlükleri son derece kısıtlıdır.

Anayasa, Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi, Roma Sözleşmesi, Helsinki Senedi, Uluslararası Çalışma Örgütü Bildirgesi gibi temel bölgelerde tanınan hak ve yetkileri, uygulamada kısıtlanmakta ya da hiç verilmemektedir.

Dünyanın her yanında özgürce kullanılan sendikal ve siyasal haklar yalnızca birkaç ülkede yasaktır. Bunlardan biri de Türkiye'dir.

Öğretmenler bu bakımdan da yalnız değildirler. Çeşitli mesleklerde kamu görevlisi olarak çalışan milyonlarca emekçi de aynı durumdadır. Bu nedenle öğretmenler gibi onlar da hızla bilinçlenmekte, örgütlenmekte ve harekete geçmektedirler.

Her meslekten emekçiler demokratik örgütlerini yaratıyor, büyütüyor ve güçlendiriyorlar. Bu örgütlerin yığınsallaşması giderek artıyor. Bütün emekçiler birleşmenin ve örgütlü gücün önemini kavrıyorlar. Haklar mücadelesine, örgütlerine dayanarak ve güvenerek atılıyorlar.

Bu gelişme halkın tüm kesimlerini hızla sarıyor. Yoksul köylüler, küçük üreticiler, küçük esnaflar, zanaatkârlar, ev kadınları v.b. arasında bunu açıkça gözlemleyebiliriz.

Bütün bu gelişme süreçlerinde öğretmenler, şu ya da bu ölçüde önderlik yapmaktadırlar. Başta faşist hareket olmak, üzere her türden halk düşmanlarının TÖB-DER'e saldırmaları bunun kanıtıdır.

— V —

Evet, TÖB-DER denince herkes bir durup düşünüyor. TÖB-DER adı tüm ileri emekçilerde derin bir sevgi ve saygı doğuruyor. Emek ve halk düşmanlarında ise düşmanlık ve kine yol açıyor.

Çünkü; TÖB-DER, Türkiye'de yetmiş yıllık demokratik öğretmen hareketinin en sağlam ve mücadeleci öz ve biçimiyle boyutlandığı örgüttür. 200.000'e yakın üyesi, 700'e yakın şubesiyle kentlerden ücra köylere kadar. yurdun her yanında yaygındır. TÖB-DER Dünya Demokratik Öğretmen Hareketi tarafından da tanınmış ve FISE'ye üye alınmıştır.

Türkiye öğretmenleri, yığın yığın, bu biricik meslek kitle örgütlerinde toplanıyorlar. Ona güç vererek ve ondan güç alarak haklarını öğreniyor, arıyor, mücadele ediyor ve bir bir kazanıyorlar.

TÖB-DER, nicedir, grevli-toplu sözleşmeli sendika hakların yasallaştırılması için kararlı bir mücadele sürdürüyor. Bu uğurda onlarca üyesini şehit verdi, veriyor. Bu mücadele Türkiye öğretmenleri ve TÖB-DER için bir ölüm ve onur mücadelesidir.

TÖB-DER işçi sınıfının bilimsel sosyalist ve enternasyonalist ilkelerinden esinlenmiş ve yer yer kılavuz edinmiştir. İşçi sınıfıyla yakın bir dayanışma içine girmiş ve onun bağımsız siyasi hareketinin yolunu izlemiştir.

Böylelikle TÖB-DER, tüm demokratik kitle örgütlerinin güç ve eylem birliğine sonsuz değer vermiştir. Hakların kazanılması, korunması ve geliştirilmesi için demokrasi güçlerinin birleştirilmesini ve topyekûn mücadeleye sokulmasını her zaman gerekli görmüştür.

Bu amaçla, başta DİSK olmak üzere, diğer demokratik kitle örgütleriyle birlikte zengin derslerle dolu deneyler geçirmiştir. En ağır dönemlerden yılmayarak ve güçlenerek çıkmasını bilmiştir.

Bu nedenle TÖB-DER, demokratik halk güçlerimiz arasında saygın ve etkin bir yere sahiptir. Doğal olarak TÖB-DER'i yaratan ve yaşatan öğretmenler de öyledir. Yine bu nedenle, demokrasi ve halk düşmanları da TÖB-DER'e ve öğretmenlere karşı saldırgandırlar.

— VI —

Demek ki öğretmenler, varolan sosyo-ekonomik yapının çok yanlı mekanizmalarıyla, bir avuç tekelci burjuvazinin ve işbirlikçisinin çıkarları için, milyonlarca emekçi gibi maddi ve manevi yoksulluğa itiliyor; ağır baskılar altında tutulmak isteniyor. Buna karşı çıkmaları, ekonomik, demokratik v,b. hakları için mücadeleyi yükseltmeleri zorunludur, kaçınılmazdır.

Beri yandan öğretmenler büyük çoğunlukla halk kökenlidirler ve emekçidirler. Nesnel olarak böyle oldukları gibi, öznel olarak da aydın, ilerici, demokrattırlar. Bu nedenle yenilikçi, hümanisttirler. Meslekleri «çocukları ve gençleri eğitmek, insan yetiştirmek»tir.

Öğretmenler bilgilerin çoğaltılıp biriktirilmesinde, geliştirilmesinde, ülkenin her yanına yayılmasında, kuşaktan kuşağa aktarılmasında engin ve değer biçilmez görevler yüklenirler. Yurdun her yanında benzer koşullarda yaşarlar ve çalışırlar. Kaderleri yetiştirdikleri çocukların ve yurdun kaderiyle birdir. Bu nedenle de öğretmenler gerçek yurtseverdirler.

Bu nedenlerle öğretmenlerin çıkarları halkın ve yurdun çıkarlarıyla ortaktır. Sömürü ve baskıdan kurtuluşları emekçi halkın kurtuluşuyla birlikte mümkündür. Bunu, Türkiye'deki yüz yıla yakın pratikten ve bilimden gittikçe daha çok öğretmen kitlesi görüp kavrıyor.

Emekçi halkımız, başta işçi sınıfı ile bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde bazı mevziler kazanmıştır. Bunda ve mevzilerin korunmasında her zaman öğretmenler de vardır. Bu süreçte işçi sınıfı bilimi daha kolay kavranır ve maddi güce dönüştürülür. Bu mevziler için dövüşen, işçi sınıfı bilimiyle donanan, bu mevzilerde nöbet tutan öğretmenler, gittikçe diğer meslektaşlarının cazibe merkezi oluyor.

Bunun gibi, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist ve enternasyonalist hareketi, bütün halk güçlerinin cazibe merkezi oluyor. Bu hareketin ideolojik, örgütsel ve siyasal birliğinin sağlanması ve tüm halk güçlerini kucaklayarak yönetmesi, bugün halkımızın en ivedi gereksinimidir. Bu gerçek, yaşadığımız günlerdeki seçim dolayısıyla bir kez daha kendini apaçık dayatıyor.

Çünkü işçi sınıfının olsun, diğer emekçi kitlelerin olsun, tek başlarına bütün haklarını kazanmaları ve topyekûn kurtuluşları mümkün değildir. Bu nedenle işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist ve enternasyonalist hareketinin güttüğü birlik politikası, emekçi halkımız tarafından gittikçe daha çok destekleniyor. Bu destek büyüyen bir örgütsel güce dönüşüyor.

Öğretmenler de bundan geri kalmıyorlar. Onların biricik demokratik-meslek kitle örgütü olan TÖB-DER, demokrasi güçlerinin birliği uğrunda saygın ve yorulmaz bir çaba sürdürüyor. Bunun, öğretmenlerin, tüm emekçilerin çıkarlarına olduğu kadar, sosyalist birliğin sağlanmasına da hizmet ettiği açıktır.

— VII —

Bugünlerdeki mücadele süreci, öğretmenlerin önüne hem halkın, hem de kendilerinin çıkarları açısından önemli görevler koymaktadır. Sömürücü egemen sınıflar, bugüne kadar iktidarları aracılığıyla öğretmenlere de siyaset yapmayı yasakladığı halde, oylarını istemekten geri durmadılar. Onların çeşitli partilerinden öğretmenler de parlamentoya seçildi. Bunların sonuçlarını bugün öğretmenler acı deneylerle yaşıyorlar.

Sömürücüler ve sözcüleri işçi sınıfımızın göz bebeği DİSK'e ve «emekçi halkımızın yüz akı TÖB-DER'e» saldırmayı baş politika yapıyorlar. DİSK'e ve TÖB-DER'e «komünist örgütler» demekle bir şey kazanacaklarını sanıyorlar. Artık öğretmenlerden destek göremediklerini, onların desteğini alamayacaklarını bildikleri için hırçınlaşıyorlar.

Öğretmenler bütün bunları değerlendireceklerdir. Hak mücadelelerinde kendi kitlelerinin birliğine, demokrasi güçlerinin birlikteliğine ve çıkarlarının bütünselliğine daha çok önem vereceklerdir. Zaferin yolunun emekçi halkın örgütlenmesinden ve örgütlü güçlerin birleşmesinden geçtiğini her gün biraz daha bilince çıkaracaklardır. Ellerindeki her olanağı, bu yönde değerlendireceklerdir.

Böylelikle bugün öğretmenlerin yoksulluk, baskı, can güvensizliği ve çeşitli yasaklar altındaki durumlarından dolayı yer yer yayılan umutsuzluk bulutlarının dağıtılmasında, önemli bir tarihsel dönemden geçilecektir. Öğretmenlerin bu dönemi başarıyla kapatmalarının yolu vardır. Bu yol, umudu işçi sınıfının, emekçi halkın kitlesel ve örgütsel birliğinde görmeyi bilince çıkartma ve bu uğurdaki tutumları, tüm olanaklarla ve etkin biçimde de desteklemektir.

memurların

Baştarafı Sayfa 2'de

b) Değerlendirme Kurulu notu: Değerlendirme Kurulu Not Toplamı + 4

c) Genel Not Ortalaması = Sicil Amirleri Not Ortalaması + Değerlendirme Kurulu Not Ortalaması + 2

Bu işlerden sonra elde edilen rakam Memurun Değerlendirme grubudur. Bu grubun elde edilen rakama göre nitelendirilmesi şu şekildedir:

0.0—2.4 YETERSİZ
2.5—3.4 ORTA
3.5—4.4 İYİ
4.5—5.0 ÇOK İYİ

Değerlendirme Kurulları Değerlendirmeyi yaparken sicil amirlerinin memurlar için verdiği notlarla mütalaaları, aşağıdaki hususlarda incelemeye alarak varsa açığa çıkarmak zorundadır.

Amir sicil raporunu doldururken.

a — Kişisel Sempati ve Antipatilerin etkisinde kalmışmıdır.

b — Memuru işine görevi değerlendirmiştir.

c — Memurun yaşı, kıdemi ve aylığı sicili etkilemişmidir.

d — Tüm bir yıllık çalışmamı, yoksa tek bir başarı veya başarısızlığını, değerlendirmeye esas alınmıştır.

e — Eski sicillerinin olumlu veya olumsuzluğundan etkilenilmişmidir.

f. — Memurun; din, mezhep, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce aynı veya karşıt dernek üyeliği, akrabalık, hemşerilik, arkadaşlık gibi durumlardan etkilenilmişmidir.

Bundan bir veya birkaçının tesbiti halinde gerçeğe aykırı not ve mütalaa veren amirin verdiği sicil göz önüne alınmaz ve değerlendirme diğer iki sicil amirinin görüşlerine dayanarak [illegible] yapılır. Ancak yukarıda birinci bölümün son fıkrasında belirtilen durumlarda ise değerlendirme [illegible] kurulun 4 kişiden oluştuğu oyların 2-2 kalması olasılığı ve bu durumda başkanın bulunduğu taraf görüşün üstün [illegible] Değerlendirme sonucu [illegible] 2-2 kalmak [illegible] olmayacaktır. Ancak kişi değerlendirme şifahi karar ve önemler örneğin, aday memurların başarısızlıkları halinde göreve devam etmesi veya etmemesi iki yıl üst üste olumsuz sicil alanların görevine son verilmesi veya görev yerlerinin değiştirilmesi gibi kararlarda 2-2 kalınca bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak bu durumda seçilecek memur temsilcisinin gerçek bir memur temsilcisi olma niteliği ile kendisini göstermesi ile olaylara objektif yaklaşımla çözüm olmaktan kurtulabilecektir.

DEĞERLİ MEMUR ARKADAŞ

657 sayılı yasaya tabi tüm Bakanlık Kamu Kuruluşlarının merkez il veya Bölge Örgütünde kurulması gereken Devlet Memurun ilk kez yönetime katılması şeklinde yorumlanabilecek bu değerlendirme kurumlarında görev almak görev alacak memur temsilcisini seçmek senin arkadaşlarının geleceğine yönelik önemli bir görevdir.

Aynı zamanda Kamu Kuruluşları çalışmalarının yönetime katılması özlemine olumlu yönde yaklaşım kuracak önemli bir değerlendirme. Bu [illegible] yararlanabilirlerin. Bu yararlanma Yönetime katılma söz ve karar sahibi olma savaşımımıza güç katacaktır.

Tüm bu mücadelelerden adım adım ilerleyerek Grevli ve Toplu Sözleşmeli sendika hakkımıza kavuşabileceğiz. Bu nedenle elimize geçen bu hakkı iyi değerlendirelim. Değerlendirme Kurullarına temsilci seçerken gelmiş geçmiş tüm çalışma davranış ile niteliklerle gerçekten memur temsilcisi olabilecek kişileri temsilci olarak Değerlendirme Kurullarında görevlendirelim.

Gerçek Sahibi: Ali Kar, Adres: Başmusahip Sokak Tan AP. 10/11, Cağaloğlu, İstanbul, Tel: 2327 41.
Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Ankara Bürosu: Kızılırmak Cad. Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş., Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

SPOR

Dediğimiz çıktı!

Avrupa kupalarında boyumuzun ölçüsünü aldık

Avrupa Kupalarının ilk tur maçları geçen hafta içinde tamamlandı. Ve Türkiye «boyunun ölçüsünü» bir kez daha aldı. Kupalara katılan 4 takımın 4'ü de ilk turda elendi! Böylece bu kupaların Türkiye ile ilgili şamatası da sona erdi.

İyi de oldu! Çünkü hâlâ daha futbol konusunda hem kendisini hem de başkalarını aldatan pek çokları var. Böylece bunların fiyakası biraz daha bozuldu.

Geçerken belirtelim ki biz ülkemizin her alanda olduğu gibi sporda da başarılı olmasını isteriz. Bu nedenle spordaki başarısızlıklar, öncelikle başka ülkelerle yapılan karşılaşmalardaki kötü sonuçlar, başarısızlıklar bizler için elbette üzücüdür. Ama biz spora kaderci değil gerçekçi ve eleştirel gözle baktığımız için nasıl değerlendirilmesi gerektiğini de biliriz. Halbuki futbolla uyutmaktan başkasını bilemeyenler gibi ilk turun ilk maçlarında az gollü yenilgiler beraberlikler ya da tesadüfü galibiyetler alınca neredeyse zafer çığlıklarını andıran yaygaralar koparmak bizim harcımız değildir. Ya da «top yuvarlaktır» aldatmacasıyla kitlelerin kaderciliğini okşamayız. Evet «top yuvarlaktır» ama o topla oynayan insanlar ya da takımlar hiç de «yuvarlak» değildir. Olmadığı da bir kez daha ibret verici bir şekilde kanıtlanmıştır.

Üstelik böyle olacağını bilmek için kahin olmaya hiç gerek yoktur. İşte ilk turun ilk maçlarından sonra aynen şöyle denilmiş:

«Bu iki takımın, (Trabzonspor ve Fenerbahçe) az gollü yenilgilerini iyi değerlendirerek Türkiye'deki maçlarında, tur atlayacağı inancı yayılmak istenmektedir. Oysa böyle düşünenler nasıl aldandıklarını görecekler.

Kupa 3'de Yugoslav Kızıl Yıldız ile berabere kalan Galatasaray'ın hiçbir şansı yoktur. Çekoslovak Banik Ostrava'yı 2-0 yenen Orduspor'un ise bu avantajını kullanması mucize sayılmalıdır.»

Dediklerimiz kelimesi kelimesine çıktı. Bir kere bizim takımların rakiplerine gol atmaları pek olası gözükmüyordu. Nitekim 4 maçın bir tekinde bile futbolcularımız karşı takımın filelerini bir kez olsun havalandıramadılar. Buna karşılık tam 10 gol yediler. İlk maçtaki 2-0 lık galibiyet'yle bol bol şişinen Orduspor Çekoslovak takımından tam 6 gol yedi. İlk maçtaki 1-0 lık yenilgisi galibiyet gibi gösterilip tur atlayacağı iddia edilen Trabzonspor kendi sahasında gol atamadığı gibi bir de gol yedi. Yılların şöhreti üç büyüklerden Fenerbahçe'yle Galatasaray'ın üstünde durmak bile gereksiz. İstanbul'da dahi gol atamayacak kadar dökülen bu «büyükler» artık Lüksemburg, Kıbrıs, İzlanda vb. futbolda Avrupa'nın en geri ülkelerinin «kura da bize düşse de tur atlasak» diye iç geçirdikleri takımlar oldular.

Gelelim diğer ülkelerin takımlarına ve başarı derecelerine.

Sosyalist ülkelerden üçü ilk turu fire vermeden atladılar. Demokratik Almanya ve Cekoslovakya kuparlardaki 4 takımlarının 4'ünü de ikinci tura çıkarmayı başardılar. Romanya ise üç takımla katıldığı ilk turu hasar vermeden atladı. Sovyetler Birliği ve Yugoslavya dörder takımlarından birini ilk turda bıraktılar ve üç takımla kupalara devam etme hakkını elde ettiler. 4 takımından 2'si elenen Bulgaristan orta bir seviye tuttururken, 5 takımla kupalara katılan Polonyanın ve 4 takımla katılan Macaristanın sadece birer takımlarının ilk turu atlayabilmeleri sürpriz olarak karşılandı.

Kapitalist kampın futbolda ünlü ülkelerinden F. Almanya bu yıl ilk turda 1 fire verdi. 7 F. Alman takımından 6'sı ikinci tura geçerek bu ülkenin futboldaki gelişkinliğini kanıtladı. İlk turu hasarsız kapayan tek kapitalist ülke Fransa oldu. 4 Fransız takımının 4'ü de ikinci tura yükseldi. Futbolun diğer ünlü ülkeleri bu yıl pek basarılı olmadılar. İngiltere'nin 7 takımından üçü, İtalya'nın 6 takımından üçü, yine İspanya'nın 6 takımından 3'ü ilk turda takıldılar. Son yıllarda büyük basarılar sağlayan iki kuzey Avrupa ülkesinden Hollanda 5 takımından 4'ünü ikinci tura gecirerek, yine basarısını sürdürürken, Belçika 4 takımdan sadece birivle ikinci tura gecebildi. Bunların yanı sıra bu yıl ilginç savılan sonuclardan bazıları da simdive değin hiçbir zaman birinci turu aşamamış Kıbrıs, Lüksemburg ve İzlanda'dan birer takımın ikinci tura geçmeleriydi. Hemen hatırlatalım Kıbrıs'ın ikinci tura yükselen takımı Omonia, Akel'in yörüngesindeki kimselerce yönetilmektedir.

Kütahya'da Emekçiler ve İşsizlik

Baştarafı s.6'da

sendikaların kıskacında. Seyitömer ve Tavşanlı Tunçbilek işletmelerinde çalışan 6 bin işçinin durumu da öyle. Buraların devlet işletmesi olması hiçbir şeyi değiştirmiyor, üstelik sarı sendikaların işini daha kolaylaştırıyor. Sağlıksız iş koşulları yüzünden, iş kazaları, ölümler, eksik olmuyor. Tavşanlı'da Macar Usta «değişmeli bu sistem. Daha fazla gidemez. Sendikacılar, hakkımızı aramak şöyle dursun, sömürüye ortak...» diyor.

Emperyalistler, boraksı, Emet'in Bortuzunu alıp götürüyorlar ülkelerine. Ortakları da Sıtkı Yırcalı. Bu emperyalist işbirlikçisi, Emet'lileri yıllarca insafsız bir sömürünün kurbanı yapmış. Şimdi işletme devletleştirildi ama rezervin binde 990'ı daha önceki dönemde ziyan edilmiş.

Simav'daki Türk Maadin Şirketi İsveç'in. Simav'ın antimuanı göz göre göre kaçırılıyor, Simav'lı soyuluyor, emeği sömürülüyor.

Kütahya yollarında kamyondan geçilmiyor. Kömür, odun ve öbür madenleri kamyonlar taşıyor. Oysa Kütahya'dan demiryolu geçer. Ama maden taşımacılığı demiryoluyla yapılmaz. Çünkü emperyalist tekeller taşıtlara yedek parça satamıyacaklar, hatta kamyonlarını satamıyacaklar. Tüccar halkı soyamıyacak, çünkü emekçiler kömürü daha ucuz alacaklar. Kömürün tonu Ankara'ya 600 liraya taşınıyor kamyonlarla. Ama trende 200 lira taşınacak. İşte kömürde, sebzede, meyvada, daha birçok şeydeki hayat pahalılığı, biraz da kapitalistlerin çıkarlarını gözeten bu yanlış yönetimden ileri gelmiyor mu?

Bütün bunların kapitalist düzende yola girmesi oldukça güç. Çünkü kapitalistlerin amacı daha çok kazanç ve günlerini gün etmek. Onların gözünden onbinlerce insan Kütahya'da işsiz kalıyor. Mehmet Tarhan'lar, Mustafa Güzen, Yakup Serdar, İbrahim Atılgan, Fevzi Hetipoğlular ve bunlar gibiler, Kütahya'yı yıllardır soygun sofrasına çevirmişler. Şimdi de bunun olmadı. Gangster Türk-İş yöneticilerini kendilerine ortak ettiler, işçi haklarını çiğnediler, emekçileri süründürdüler de ne de yapıyorsun diyen çıkmadı.

Ama emekçiler, Kütahya'nın sömürülen insanları, ağırdan ağırdan silkiniyorlar ve «dur» demeye hazırlanıyorlar.

demokrasi

Baştarafı s. 1'de

yacak bir boya kullanımına ilk kez başlanacak. Boya kullanımında aksaklıkların olabileceği ama mükerrer oy kullanımının kısmen de olsa önlenebileceği belirtilmiyor.

Seçim güvenliği için askeri birlikler ve polis geniş tedbirler aldı. Her sandık başında bir güvenlik görevlisi mutlaka hazır bulunacak.

Oy sayım işleminin tamamlanıp torbaların mühürlenmesinden sonra da güvenlik kuvvetleri sandık görevlilerinin yanından ayrılmayacak, torbaların teslim edilmesine kadar güvenlik önlemlerini sürdürecekler.

Ayrıca siyasi partiler de, özel olarak görevlendirdikleri çok sayıda gözlemciyi sandık başına gönderdiler.

Sifaş'ta

Baştarafı s. 1'de

sına da 92 işçinin üye olduğu anlaşılmış, böylece toplu sözleşme yetkisini Tekstil Sendikası kazanmıştır. İrade beyanı sırasında Selver Sezgin adında iplik bölümünde çalışan bir bayan işçi de nikah dairesinden çıktıktan sonra gelinliği ile oy yerine gelerek kayıtlı olduğu sendikayı bildirmiştir. Saat 22.00'de sona eren irade beyanını Tekstil Sendikasının kazanmasından sonra, işçiler topluca ler fabrika önünde halay çekmişlerdir.

«Kırmızı Mum» ya da

Baştarafı Sayfa 2'de

çok «kalkınmak»! Batı'ya mecbur olarak kalkınmak. Emekçilerin başını ezerek, sol ve sosyalist hareketi bir faşist yönetimle baskı altına alarak kalkınmak. Okullardaki, fabrika önlerindeki kan gölünden, emekçi çocuklarının cılız bedenlerinden, asker postallarının paslı çivilerinden, işçi ücretlerinden ve ABD piyadelerinin kirlettiği yatak çarşaflarından yapılmış kokteyleri özel yatlarda içerek kalkınmak!

Yazara göre bunun için yapılması gereken iki şey, kendi eylemlerinde ve ordu duvarlarının birden bire yükseltmekse, ikinci iş, demokratik halk hareketinin önündeki duvarları yükseltmektir. Yoksa, «disiplinsiz, başıbozuk demokrasi» ile işler iyi gitmez.

İşte, tekelci sermayenin sözcülüğünü en iyi yapan bir gazetenin eli kalem tutmayan yazarı, «çıkış yolunu» böyle görüyor. Seçimlerden geci yok, demokrasiye ara verilip güçlü bir yönetim oluşturmaya bakılmalıdır. Böylece Türkiye'nin «sahiplerinin» kalkınması mümkün olur ve demokrasi de başıbozuk olmaktan kurtulur.

Belli ki burjuvazi, kendi krizinden demokrasi içinde kalarak kurtulamıyacağına kendisini iyice inandırmış bulunuyor, Bunun için güçlerini bir araya toplamaya, demokrasiyi en zayıf noktasından vurmaya hazırlanıyor. Kendisi için tarihsel bir fırsat yakaladığı inancındadır ve onun bu inancı «yabancı marka» mürekkeplere kadar sinmiştir.

Bunu içine sindiremiyenlerin bulunduğunu da biz haber verelim.

Bir lokma Ekmeğimize de

Baştarafı s. 1'de

buğday üreticisinin alınterine verilen fiyat artışı ile ekmek tüketicisi işçinin ücretine verilen zamma karşılık ekmek fiyatındaki artış astronomik bir görünüm kazanmıştır.

Fırıncılar yıllardan beri aynı şekilde halkı ve idarecileri tehdit etmekte ve istediklerini elde etmektedirler. Ekmek İşverenleri Sendikası başkanı Hulusi Akpulat, Belediye'nin istedikleri zammı vermemesi halinde 15 Ekim'den sonra ekmek çıkarmayacakları tehdidini yeniden savurmuştur. Bundan birkaç ay önce iki üç günlük provadan sonra Belediye ile anlaşan fırıncılar ekmeğe 2 liralık bir zam yaparak çıkartmaya başlamışlardır. 450 gramı 6 liraya satılan ekmek için şimdi 8 lira fiyat istenmektedir. Fırıncılar ayrıca 500 gram ekmeğe de 10 lira fiyat alabileceklerini söylemektedirler.

İstanbul Belediyesi Halk Ekmeği Fırını tam kapasite ile çalışmamakta, ve fırıncıların Belediye Encümenindeki baskısı ve etkisi sonucu, ekmek fabrikası, fırıncıların çıkarlarına ters düşmeyecek kadar ekmek çıkarmaktadır.

Ekmeğimize göz dikenler her zaman olduğu gibi çeşitli tüccar oyunları ile istediklerini elde edeceklerdir. Acı olan, ekmek fabrikası kurulduğu halde Belediyenin, fırıncı tüccarına ters düştüğü için halkı onlara teslim etmesidir. Belediye, ekmek fabrikasını tam kapasite ile çalıştırabilse, fırıncılar da tehditlerini geri almak zorunda kalacak, ikide bir ZAM diye karşımıza çıkamayacaklardır. Ancak düzenin koşulları içinde herşeyle olduğu gibi ekmeğimizle de oynanmaktadır.

3 faşist

Baştarafı s. 1'de

şistler ayağa kalkarak «yılmayacağız» şeklinde bağırmaya başladılar. Faşist katillerin, mahkeme heyetine dönerek, «Sizin verdiğiniz cezalar, ülkücü gençliği yıldırmayacaktır. Yeter ki, Allah ceza vermesin» dedikleri öğrenildi.

Detant sözü

Baştarafı s. 1'de

tina'nın sert tepkisine yolaçtı.

Yunanistan hükümet sözcüsünün açıklaması özetle şöyledir :

«Özel bir ticaret anlaşmasını, Montreaux ve Paris anlaşmalarıyla , Ege'deki dengeyle bağıntılı kılmak, ciddiyetten uzak bir davranıştır. Yunanistan Türkiye'nin yıllardır çeşitli yollardan Sovyetler Birliği ile yakınlaşma çabalarına bir itirazda bulunmamıştır. Çünkü Yunanistan doğu ve batı ülkeleri arasında iyi bir hava yaratılmasının uluslararası detantın gerçekleşmesinde yararlı bir öğe olarak görmektedir.

Dolayısıyla Türkiye, Sovyet - Yunan yakınlaşmasıyla ortaya çıkan durumu kabul edemez yolunda bir açıklamayı anlamak olanağı yoktur. Dış politikamızın oluşmasına böylesine bir müdahale, bizim açımızdan öylesine kabul edilmez bir davranıştır ki, Türkiye Dışişleri Bakanının gerçekten böylesine mantıksız bir tutum içinde olduğundan kuşkuya düşmekteyiz.»

Öte yandan, Yunan basını Ökçün'ün Londra açıklamasına geniş yer vermekte ve bu tutumun iki ülke arasında olumlu bir hava yaratılmasına katkıda bulunamayacağını ileri sürmektedir. Yunan basınında yeralan yorumlara göre, Türkiye, batıya yaranmak için Yunanistan ile Sovyetler Birliği arasındaki anlasmayı eleştirmistir. Atina'da yayımlanan gazeteler, özellikle açıklamanın Londra'da yapılmasının bunu kanıtladığını da iddia etmektedirler.

Oyumuzu nasıl

Baştarafı s. 1'de

yerine gitmeyen seçmenin elinden birleşik oy pusulası geri alınacaktır.

Seçmen, kapalı oy verme yerine girdikten sonra, hangi siyasi parti ya da bağımsız adaya oyunu vermek istiyorsa, o siyasi parti ya da bağımsız aday için ayrılmış olan bölüme «evet» mührünü basacaktır. Daha sonra, birleşik oy pusulasını katlayarak, oy verme yerinde bulunan yapıştırıcı pulla yapıştırılacaktır.

Oy verme yerinden ayrılan seçmen, kapalı oy pusulasını sandığa atacak ve «evet» mührünü sandık kurulu başkanına iade edecektir.

Sandık Kurulu Başkanı, oyunu kullanan seçmenin, seçmen listesinde yer alan isminin karşısına oy kullandığına dair imzasını aldıktan sonra, seçmenin sol elinin işaret parmağını 24 saat süre ile çıkmayan özel boyaya bastıracaktır. Bu işlem tamamlandığında, seçmen sandık başını hemen terkedecektir.

Ayrıca, seçmenler sadece kayıtlı oldukları sandıkta oy kullanabileceklerdir. Seçme yeterliliği olmadığı halde, oy vermek isteyen ya da veren kimseler bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin liradan beş bin liraya kadar para cezasına çarptırılacaklardır. Başkasının adına oy kullandığı tespit edilen, ya da bir sandıkta oy verdikten sonra başka bir sandıkta tekrar oy vermeye girişenlere ise, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilecektir.

45 bin

Baştarafı s. 1'de

öğretmenlik için başvuruda bulunanların, ilkokul öğretmeni iken öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarını bitirenlerin ve daha önceki yıllarda mezun olup da 31.7.1979 tarihinden önce ilk kez öğretmenlik isteyenlerin katılacağı ad çekme işlemi dışında bırakılan öğretmen adayları ise şöyle açıklanmıştır: eş durumuna ilişkin belgeleri bulunanlar, daha önce ad çektiği halde göreve başlamayanlar, öğretmenlik görevinden başka bir kamu kuruluşuna geçip ya da öğretmenliği bırakıp tekrar öğretmen olmak isteyenler.

Tekstil işçileri tekellerin

Baştarafı Sayfa 6'da

tin ne derece yetersiz olduğu gözler önündedir. İşyerlerinde çalışma koşullarının sağlık gereklerinden çoğu kez uzak olduğu tekstil işkolu, görülen iş kazaları sıralamasında maden ve yapı işkollarından sonra üçüncü sırayı almaktadır. Yine sağlıksız çalışma koşullarından kaynaklanan ve özellikle solunum yollarında görülen meslek hastalıklarının yaygınlığı da bu arada sayılmalıdır.

İşte bu koşullarda, her geçen gün saflarına kadınlı erkekli yeni tekstil işçilerinin katıldığı TEKSTİL sendikasını, daha iyi yasama ve çalısma kosulları sağlama yolunda güçlü bir mücadele beklemektedir.

İşçi sınıfını önünde güç günler vardır. Tekstil işçileri, sınıfının sendikal mücadele birliği yolunda ve özellikle DİSK çatısı altındaki kardeşleriyle dayanışmada üzerine düsenl yapacak, lokavt korkutmacalarına pabuç bırakmayarak, önümüzdeki yeni toplu sözlesmeden güçlü kazanımlarla çıkmayı başaracaktır. İşte bu mücadele azmi, tekelci patronları korkutmakta, elindeki bütün kozları kullanmaya zorlamaktadır. Ama işçi sınıfı «bu kozları görecek» ve sermayenin suratına çarpmasını bilecektir.

Zor değil! İşçi sınıfı nice engelleri aşmıştır, aşacaktır. Yeter ki, işçi sınıfının siyasi ve sendikal mücadele birliği için ileri ve kalıcı adımlar atılabilsin!

Ankara'da 7 ayrı iş yerinde toplam 356 işçi grevde

● **Hükümet'in sürekli grevleri ertelemesine rağmen, işçiler grev silahını kullanmada kararlı.**

Ankara, (a.a.) — Ankara'da 7 ayrı işyerinde 7 ayrı sendikaya üye toplam 356 işçi, toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamadığından grev uygulamasında bulunmaktadır.

Sözkonusu grevlerden 4'ü DİSK'e, 2'si Türk-İş'e, biri de MİSK'e bağlı 7 sendikaya üye işçiler tarafından sürdürülmektedir.

DİSK'e bağlı sendikalardan Yeraltı Maden-İş Bitik Kumocağında, Türkiye Maden-İş Tamsaş'ta, Bank-Sen Yenimahalle Ordu Pazarı'nda, Oleyis Kavaklı Restoranda. Türk-İş'e bağlı sendikalardan Tek Gıda-İş Aral şarap fabrikasında, Tez Büro-İş Çimento Müstahsilleri Birliği'nde, MİSK'e bağlı Türk Mensucat-İş Sendikası da Kent Halıcılık işyerinde çeşitli sürelerden bu yana grev uygulamasında bulunmaktadırlar.

Grevler arasında gerek katılan işçi sayısı bakımından gerekse grevde geçen süre yönünden en büyük grev Türkiye Maden-İş Sendikasının Tamsaş işyerinde uyguladığı grev olmuştur. Bu işyerinde 161 işçinin 18.3.1978 tarihinde başlattıkları grev, 572 günden bu yana devam etmektedir. Grevler arasında en yenisi ise Yeraltı Maden-İş Sendikasına üye 24 işçinin 8 gün önce Bitik Kumocağında başlattıkları grevdir.

Tek Gıda-İş Sendikasına üye 30 işçinin Aral Şarap Fabrikasındaki grevi 51, Tez Büro-İş Sendikasına üye 48 içşinin Çimento Müstahsilleri Birliği'ndeki grevi 30, Bank-Sen'e üye 9 işçinin Yenimahalle Ordu Pazarı'ndaki grevi 208, Oleyis Sendikasına üye 17 işçinin Kavaklı Restoran'daki grevi 21 ve Türk Mensucat-İş Sendikasına üye 17 işçinin Kent Halıcılıktaki grevi de 105 günden bu yana devam etmektedir.

G.ANTEP TEK-GES-İŞ TEMSİLCİLİK SEÇİMİ SONUÇLARI İLERİCİLERİ KARAMSARLIĞA DÜŞÜRMEYECEK

Gaziantep, (Gerçek) — DİSK'e bağlı TEK-GES-İŞ sendikasının örgütlü olduğu Türkiye Elektrik Kurumu 7. inci Bölge Gaziantep Baş Mühendisliğinde, İşyeri baş temsilciliği ve işyeri temsilciliği seçimi geçtiğimiz cumartesi günü yapıldı. Seçime TEK-GES-İŞ sendikası Örgütlenme Dairesi Başkanı Mehmet YILDIRIM ve Adana şube başkanı Kemal KURU da katıldılar.

Gerçek Durum

rin şaşkınlığını ve yenilgisini yaşamak kaçınılmaz olur. Bu ise, her şeyi sandığa sıkıştırmaya çalışanların işine gelir. Sandığın bugünkü mantığını korumak ve güçlendirmekten başka sonuç vermez.

Sandık eğer burjuvazinin egemen olduğu bir alan olarak görülüyorsa, burjuvazi kendisini bütünüyle sandığa sıkıştırmaya çalışıyorsa, emekçilerin seçimlere karşı tavrı da, bu durumu değiştirmek için sandığa ilgi göstermek olmalıdır. Ne kadar çok emekçi, ne kadar daha yüksek sınıf bilinciyle sandığa gider ve oyunu kullanırsa, egemen sınıfın sandık planındaki egemenliğini de o ölçüde geriletmiş olur. Sandığa düşen emekçi sınıf ağırlığı, burjuvazinin buradaki ağırlığını hafifletmiş olacağından, demokrasi sorunlarının salt sandık çerçevesine hapsedilmesini de önleme imkanına kavuşmuş olacaktır.

Eğer sınıf mücadelesinin görevlerini sandığa hapsetmemek istiyorsak yapacağımız şey yine farklı olmayacaktır. Sandığa gizlenmeye çalışan burjuvazinin yakasına yapışmak için sandığa gitmek, onu saklandığı yerden çıkarmak ve sınıf mücadelesinin esas alanlarına çekmek. Çünkü, mücadelemizin bir tarafında biz varsak, öbür tarafında da burjuvazi vardır. Onu bulmadan, karşımıza almadan, onun olduğu her yerde olmadan sınıf mücadelemiz yürümez. İçi boş laf olur.

Bundan başka ve özellikle önümüzdeki seçimlerin, demokrasiyi korumak gibi bir boyutu daha vardır. Halkımızın ne istediğini, açığa vurmak için, seçim sandıkları bir ifade aracı olabilir. Eğer halkımız demokrasiden yana olduğunu söylemek istiyorsa, bunu sandığa giderek dile getirebilir. Çünkü burjuvazi, halkımızın demokrasi değil de «otoriter rejim» istediğini yaymaya çalışmaktadır. Sandıktan çıkarmaya çalıştığı sonuç da budur. Sandığa gitmiyenler, yani seçimde oy kullanmıyanlar, burjuvazinin bu sonucu elde etmesine yardım etmiş olacaklardır.

Seçimlerin bir diğer önemli boyutu da, emekçi kitlelerin, reformizm dahil, bütün burjuva politik varyantlarından umutlarını kestiklerini dile getirebilecekleri bir ifade aracı olmasıdır. Burjuva politikalarından umudunu kesen emekçiler, kullanacakları oyların toplamı ile, burjuva siyasetine itibar etmediklerini, gerçek umutları olan sosyalizme yöneldiklerini göstermiş olacaklardır. Bunun da yolu, sandık başına gidip oy kullanmaktır.

Ve nihayet seçimlerin bir başka boyutundan daha sözedebiliriz. Sol ve sosyalist güçlerin dağınıklığını aşmak ve birlik eğilimlerini güçlendirmek yolunda seçimler bir adım olabilir ve olmalıdır. Sosyalist hareketin ve genel demokratik hareketin birliğini savunan, bu yönde özverili çabalar harcayan, her fırsatta bu yöndeki özlemini dile getiren emekçiler, bu özlemlerinin gerçekleşmesi yolunda ileri bir adım olarak seçimlerden uzak duramazlar.

Bunun da ötesinde, oy kullanmanın bir kişilik, bir onur sorunu olduğunu bilmek gerekir. Şunun için bir kişilik ve onur sorunudur oy kullanmak: Her sesimizi yükselttiğimizde burjuvazi bize, «düşünceni kendine sakla» demektedir. Halbuki biz düşüncemizi kendimize saklamak bir yana, onu milyonlara yaymak istemekteyiz. Bir oyla ifade edeceğimizi, bundan vazgeçip kendimize saklıyorsak, kişiliğimize ve onurumuza karşı suç işlemiş olacağız.

Görülüyor ki, görevlerimiz somut. Sandıktan neyi umduğumuz ya da ummadığımız biliniyor. Umduklarımızı elde etmek ve ummadıklarımızı elde etmek yönünde daha ileri olanaklara kavuşmak için, sandıklara gerici oylardan daha fazla demokratik oy düşürmek için,

Ve kendi siyasi geleceğimizden uzak kalmamak için oylarımızı kullanacağız.

«Paris Düşerken» de umut

Baştarafı Sayfa 4'de

faşizmine karşı, Fransız generalleri cepheye komünistleri, yurtseverleri, demokratları, özetle işçi sınıfının ve emekçilerin en gözde unsurlarını sürmüşlerdir. Böylece bir taşla iki kuş vurulmuştur: Alman emperyalizminin işbirlikçisi hain generaller, hem göstermelik bir savunma yapmışlar, hem de baş belâlarından kurtulmuşlardır. Ve koca Fransa, demokrasinin Avrupa'daki en güçlü kalesi olan Fransa, Alman faşizminin truva atlarıyla teslim alınmıştır. Bu truva atlarının Fransa'da tutunabilmeleri ise, sosyal demokratların kararsız, ürkek, işçi sınıfı siyasetiyle bir avuç zorba tekelcinin azgınlığını, kanlı özlemlerini ayni kefeye koymaları sayesinde olmuştur.

Ama Fransa'da umut ayaktadır. Sosyal demokrasiyi «aha bugün, aha yarın» idam ederiz politikası yerine, ne pahasına olursa olsun gerçek gücünü ortaya koymanın yanlışlığı, işçi sınıfı da, diğer emekçiler de görmüşlerdir. Faşizme karşı 6 yıl sürecek çetin bir savaş başlıyacaktır. Umut ayaktadır, ama tepeden tırnağa kan içindedir.

Fransız emekçi halkına faşizm karşısında sosyal demokrasiye, gereğinden çok bel bağlamanın yanlışlığını öğrenmek, 6 kanlı yıla mal oldu. Paris Düşerken'de bunları anlatıyor Ehrenburg ve gerçek umudun emekçilerin kendi siyasetinde olduğunu.

Akın

Baştarafı s. 1'de

Sanık Yunus Uzun daha önce yakalanarak tutuklanmış idi. Sanık Mehmet Ateş de, 28 Eylül 1979 günü yakalanmış ve o da Sıkıyönetim Askeri Mahkemesince tutuklanmıştı. Soruşturma devam etmektedir.»

Bilindiği gibi, Akın Özdemir yanında eşi olduğu halde MHP İl binası yakınındaki Adakobirlik binasından çıkıp özel otomobiline binerken öldürülmüştür.

Tutuklaan MHP Adana Merkez İlçe başkanı Adem Eroğlu, Kahramanmaraş olayları duruşmasında sağ görüşlü sanıkların avukatlığını yapmakta idi.

Bu arada Akın Özdemir'i öldürdükleri bildirilen Mehmet Ateş ile Yunus Uzun ise birçok kişinin katil sanığı olarak yakalanmıştı.

Tekstil işçileri tekellerin engellerini aşacaktır

Yüzbinlerce işçinin toplu sözleşme dönemine girdiği şu günlerde, tekstil işkolunda da görüşmeler başladı. Toplu sözleşme görüşmeleri için, işkolunda yıllardır yetkili kılınan Türk-İş'e bağlı Teksif sendikasına karşı, ilk olarak DİSK-Tekstil sendikası işkolu düzeyinde yetki için başvurdu.

Tekstil işkolunda toplu sözleşme görüşmelerinin çetin geçeceği ve tekstil işverenlerinin TEKSTİL Sendikasına karşı saldırı halinde olacakları şimdiden belli oldu. Tekstil İşverenleri Sendikası'nın işveren sendikaları içinde önemli bir yeri olduğu ve Halit Narin, Sabancı vb. gibi «hür teşebbüs»ün önde gelen temsilcilerinin işveren olarak görüşmelere taraf oldukları düşünülürse, sermayenin tekstil işçileri ve onların ileri sendikal örgütü DİSK-Tekstil'e karşı ne tür hesaplar içerisinde bulunduğu daha kolaylıkla anlaşılabilir.

Bugün tekstil işkolunda 300 bin dolayında işçi çalışmaktadır. Bunlar arasında sendikalaşma oranı % 30 dolayındadır. Tekstil işçilerinin yaşama ve çalışma koşulları son derece ağırdır. Bugün için ortalama günlük ücret, «brüt 180-200 lira» dolayındadır. Artan hayat pahalılığı karşısında, bu ücre-

Devamı s. 5, sütun 5'de

Kütahya'da Emekçiler ve İşsizlik

Mehmet ÇAĞIL

İşsizlik bağımlı kapitalist düzenin bir sonucu ve patronların isteğidir. Patronlar, çalışanları daha çok sömürebilmek ve ezebilmek için işsizler ordusuna ihtiyaç duyarlar. İşçiler sömürüye dur deyince kapı dışarı edilirler. Patron, onların yerine, sömürüyü kayıtsız kabul eden, en kötü koşullarda çalışmaya hazır işsizleri yedeğinde tutar.

Kütahya çevresinde iyi kötü bir işe girebilme umuduyla İşçi Bulma Kurumu'na 4 bin kişi yazılmış. Ama iş nerede? Oysa Kütahya, yeraltı zenginlikleri bolca olan illerimizden biri. Yeter ki bu madenler işletilebilsin. Yeter ki, halkın yararı düşünülerek patronların sömürüsüne terk edilmesin. O zaman hiç kimsenin işsiz kalması düşünülmez bile. İşe girmek için rüşvet verilmez. Kütahya'da emekçiler Ablum'lara, Haznedar'lara, Haşim Benli'lere kul olmaz.

Kütahya'da Gediz, Tavşanlı, Emet ve Altıntaş'ın oralar maden dolu. Örneğin Hanımkayası, Güğüm köyü, Çavdarhisar, Örencik, Çakırsaz, İbriktepe, Demirtepe, Karaağaç, Turgutlar'da dünyanın en kaliteli mermer yatakları var. Ya hiç el atılmadık halde, ya da üç beş soyguncunun elinde. Buralarda çalışan insanlar sendikasız, sigortasız, her türlü güvenceden yoksun.

Tavşanlı'da, Gediz ve Emet'te kömür yataklarının henüz rezerv tesbitleri bile yapılmamış. Birçok kömür ocağı çarçur ediliyor. Patronlar için bu yatakları iyi kullanıp gelecek kuşaklara da elverişli olanaklar bırakmak hiç önemli değildir. Buralarda çalışan insanların onların gözünde zerre kadar değeri yoktur. Tek amaçları kâr, daha çok kâr.. Gediz kömür işletmesinde ve N. Çoban'ın işletmelerinde toplam 1500 kişi çalışıyor. Hepsi de sarı

Devamı s. 5, sütun 1'de

KOCASİNAN'DA OTURANLAR KADERLERİNE TERKEDİLDİ

● Kocasinan'da bir aydır sular akmıyor.

İstanbul'un Kocasinan semti belediye hizmetlerinin hemen hiç olmadığı bir yer görünümündedir. Bu semte belediye otobüsü hemen hemen işlemez. İnsanların işe gitmeleri başlı başına bir sorundur. Buradan geçen bir kaç minibüs, ihtiyacı karşılamaktan çok uzaktır. Kış geldiği zaman yollar çamur içindedir. Ampuller idare lâmbası gibi yanmakta, bazı geceler elektriklerin on kez kesildiği olmakta ve elektrikli ev araçları devamlı bozulmaktadır.

Tüm bu yoklukların yanında, Kocasinan'lıların en çok dert yandıkları konu, **su sorunudur.** Binlerce kişinin oturduğu Kocasinan'da bir aydır bir damla su akmamaktadır. Daha önceleri haftada bir gelen su, bu kez tamamen kesilmiştir. Doğal olarak susuzluğun en büyük zorluğunu ev kadınları çekmektedir. Kadınlar birkaç kez toplanıp belediyeye gitmişlerdir. Ancak, Belediye su sıkıntısı hakkında inandırıcı bir yanıt verememiştir. Bir kısım görevliler depoda su kalmadığını söylerken, bir kısım görevliler de suya lağım karıştığını söylemişlerdir. Oysa bazı inşaatların bulunduğu yerlere su verildiği bilinmektedir. Daha önce de, belediye başkanının belediyeye ait araçları kardeşlerine ait inşaatlarda kullandırdığı için belediye encümeni'nde tartışmalar çıkmıştı.

Kısacası, Kocasinan halkı, belediyelerinin olmasına rağmen, belediye hizmetleri görmemekte, belediyenin ne işe yaradığını da merak etmektedirler.

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

Sosyalizme İnanmak

Sınıflı toplum hayatı insanların bir kısmına şirin görünmüştür, bir kısmına da cehennem azabı gibi. Egemen olan sınıf, bu «güzelliğin» hiç bitmemesini arzulamış, sanatını, felsefesini, kültürünü, eğitimini hep bu «güzelliğin» hiç bitmemesini arzulamış, sanatını, felsefesini, kültürünü, eğitimini hep bu «güzel» düşün üzerine oturtmuş. Ama ezilen sınıflar, yani emekçiler, bu azabın bitimli olmasını istemişler, kendileri için daha güzel bir gelecek düşlemişler. Felsefelerini, kültürlerini, sanatlarını ve ideolojilerini, hep bu sınıflı toplumun bitimliliği üzerine kurmuşlar. Tarih tek bir yönde yürüyor olsa bile, bu farklı sınıfların doğrultuları farklı farklı olmuş.

«Bir nehirde iki defa yüzülmez»le başlayan ve dünyayı hareket noktasından yakalayan emekçi sınıfların düşüncesi, tarihin akışına uygun düştüğü için haklı çıkmış. Sınıf mücadelesi bunu doğrulamış ve sınıfsız topluma varılacağını haber vermiş.

Sınıflar kendi aralarında oturup bir hesap yapmışlar! Burjuvazinin hesabı şöyle çıkmış: Eğer sınıflar ortadan kalkarsa, biz de ortadan kalkarız. Bunun için, böyle devam etsin. Bizim yaşamımız için sınıfların yaşaması lazım.

İşçilerin, emekçilerin hesabı ise şöyle çıkmış: Bu hayat bizim için zaten bir azap. Hem de cehennem azabı. En iyisi, biz kendimiz de dahil omlak üzere sınıfları ortadan kaldıralım. Biz ortadan kalkarız ama geriye insanlık kalır.

Böylece, burjuvalar sınıflar kalsın diye, emekçiler, sınıflar kalksın diye diretmişler ve bundan ötürü de sınıf mücadelesi kaçınılmaz olmuş. Hem de sınıf sorununu çözmek üzere.

İşçiler ve emekçiler bununla da yetinmemişler. Mücadelemiz nasıl başarıya ulaşabilir diye kafa yormuşlar. İşçi sınıfının bilimi sosyalizm böylece ortaya çıkmış. Bu nedenle emekçi sınıfların mücadelesi sosyalizm mücadelesi adını almış.

Aradan 70 yıl kadar geçmiş. 1917 yılının 29 Ekim sabahı işçiler ve emekçiler Rusya'da iktidara gelip sosyalizmi kurmaya başlamışlar. Bu olayla birlikte tarih sarsılmış ve yeni bir yola girmiş. O gün bugündür kapitalizm ile sosyalizm savaşır olmuşlar.

İlk muharebeleri sosyalizm kazanmış. Sonrakileri de... Başka ülkelerin emekçileri de bu yolu izliyerek, kendi ülkelerinde sosyalizmi kurmuşlar. Güçlerini birleştirip dünyada sosyalist bir sistem oluşturmuşlar.

Görülmüş ki, sosyalizmde insanlar daha çok üretiyorlar, daha çok tüketiyorlar. Pahalılık, işsizlik, kira, yokluk, cinayet baskı, sömürü, zulüm olmuyormuş. İnsanlar kardeşçe, bir arada ve dayanışma içinde yaşayıp daha da insanlaşıyorlarmış. Giderek sınıflar ortadan kalkıyormuş ve onun yerine insanlar geçiyormuş. Yaşamak doyumsuz bir zevk olabiliyormuş.

Bunu gören burjuvalar daha çok korkmuşlar. Öteki ülkelerin emekçileri de sosyalizme geçer korkusuyla saldırganlaşmışlar. Sosyalizm düşmanı kesilmişler.

Ama sosyalist ülkeler, sosyalizme geçmek için mücadele veren ülkelerin emekçilerine dost ellerini, yardımlarını uzatmışlar. Onların mücadelesine arka çıkmışlar. Böylece dünya yüzünde, yüzmilyonlara varan bir devrimci ordu oluşmuş. Sosyalizm bu ordunun amacı haline gelmiş.

Olayı biz böyle «miş»li anlattığımız için, burjuvalar çok sevinmişler. «Hikayedir bu, inanmayın» diye emekçileri kandırmak istemişler.

Ama emekçilerin inandığını, sosyalizmi sadece düşünmeyip, yaşadıklarını da görünce korkuları bir daha büyümüş. Burjuvanın bu korkusu emekçi sınıfların sevinci olmuş.

İşçi sınıfı yeni toplu sözleşme döneminde
Zorlu bir mücadeleye hazırlanıyor
MESS DİZE GETİRİLECEKTİR

İşçi sınıfımızın önemli bir bölümü toplu sözleşme dönemine girmiş bulunuyor. Binlerce işçi tekellere karşı mücadeleye hazırlanıyor.

Bu dönem, toplu sözleşmelerde en önemli yeri maden işçilerin'n mücadelesi alıyor. Maden işçileri 110 işyerinde madeni eşya sanayicileri sendikası MESS'le kozlarını paylaşmak üzere hazırlıklarını sürdürüyorlar. İşyerinde komiteler oluşturuyorlar, kendilerini mücadeleye hazırlıyorlar. Maden işçilerinin ileri sendikal örgütü Maden-İş, tekelcilere karşı mücadelede ön hazırlıklarını hızla tamamlıyor.

Bu dönem toplu sözleşmeleri çok çetin geçecektir. Çünkü, tekelciler ekonomik bunalımı bahane ederek işçi ücretlerinin dondurulmasını istiyorlar. Bunun için siyasi iktidardan destek bekliyorlar. Ayrıca işçilerin grev hakkını kullanmamaları için bir takım engeller yaratmaya çalışıyorlar.

MESS başkanı Korkut Özal, niyetlerini gizlemeye gerek kalmadan «işçiler grev yaparlarsa biz de lokavt yaparız» diyor. Açıkça işçileri sokağa atmakla, açlığa terketmekle suçluyor. Öte yandan faşistlere göz kırparak hükümetten destek istiyor.

İşci sınıfımızın tarihine şanlı sayfalar eklemiş ve bir çok direnişte ön saflarda yer almış olan maden işçileri, her türlü engele, baskıya ve tehdide rağmen tekelcilere karşı zafer kazanacaklarıdır.

Yaşadığımız günler, tekelci sermayenin ve gerici faşist güçlerin saldırıya geçtikleri, halkımız üzerinde çeşitli komplolar hazırladıkları günlerdir. Tekelcilerin bu saldırılarına karşı tüm demokrasi güçlerinin birlik olması, yani güç ve eylem birlikleri yapmaları, başarının tek koşuludur. Bu nedenle tekelci patronlara karşı mücadeleye hazırlanan maden işçilerini tüm demokrasi güçleri destekliyecekler, haklı mücadeleler'nde sonuna kadar yanlarında olacaklardır. Kısacası maden işçilerinin MESS'e karşı mücadelesinde belirleyici olan, tüm anti-tekelci güçlerin birliği ve dayanışmasıdır. Maden-İş sendikası, bu konuda çağrı yaparak, «tekellere karşı olan tüm güçleri maden işçilerinin yanında yer almaya» çağırmıştır.

Yaklaşan toplu sözleşme döneminde, MESS'in, tekelcilerin istemleri olan, «ekonomik ve demokratik haklarımızı sınırlama çabaları»na **geçit verilmeyecek** ve **yeni kazanımlar** elde edilecektir. Maden işçileri tekelci maden işverenlerine karşı verecekleri muharebeden mutlaka başarıyla çıkacaklardır. Çünkü onlar yalnız değildirler, arkalarında sayıları milyonları bulan ve emekten yana olan güçler var...

Geri tepen silâh olması için

Faruk ÜSTÜN

1961 Anayasasını hazırlayan Kurucu Meclis, işçilere özgürce sendikalara üye olma, toplu iş sözleşmesi ve grev yapma hakkını tanımış, ancak bu hakların uygulanması iktidarlar tarafından engellenmiş, yasallaşması geciktirilmişti. İşçilerin kararlılığı, Saraçhane mitinginde Kavel grevinde ve öbür eylemlerde görülünce, 1963 yılında 275 sayılı yasa ile işçilerin toplu iş sözleşmesi ve grev hakkı yasallaştı. Ancak aynı yasada, işverenler için de lokavt hakkı tanındı. Yani işçiler sömürüye karşı mücadele ederler ve patronları güç durumda bırakırlarsa, patronların da onları sokağa atma hakkı olacaktır.

275 sayılı yasa önerisi parlamentoda görüşülürken egemen sınıfın sözcüleri, kendilerine de lokavt hakkı tanınmasını dayatmışlar ve işin ilginç tarafı, o sırada işçi sınıfının tek ve en büyük sendika konfederasyonu olan Türk-İş'in uzlaşmacı yöneticileri lokavt hakkının tanınmasını «uygun görmüşlerdir. Yani işçilerin değil patronların çıkarlarını savunmuşlar, Anayasa'da yer almayan bir uygulamanın yasallaşmasına destek vererek Kurucu Meclis üyeleri kadar dahi işçi sınıfının çıkarlarını benimsememişlerdir.

Bugün patronlar, lokavt silâhını işçilerin en haklı istemleri karşısında insafsızca kullanmaktadırlar. İşçileri teslim almak için onları kapı dışarı etmekle korkutmakta, bu korkutmaca sonuç vermiyecek olursa, doğrudan uygulamaya geçmektedirler. Türk-İş, lokavtın yasalaşmasına çalışılan günlerde patronlara nasıl omuz vermisse, dahası lokavtın yasada yer almasının tesvikçisi olmussa, bugün de lokavtın kaldırılması yönünde isci sınıfının mücadelesini baltalamaya çalısmaktadır. Sarı sendikacılığın, işçi çıkarlarını savunmayıp patronlardan yana olmanın örneklerini lokavt karşısındaki tavrında da göstermektedir.

Oysa patronlar, lokavt uygulaması yaparlarken işçiler arasında bir fark gözetmiyorlar. İşçilerin sömürüye karşı mücadelesinin yükseldiği işyerlerinde, ister DİSK, ister Türk-İş örgütlü bulunsun, lokavt uygulanmakta bir an duralamıyorlar, pervasızdırlar.

İşçi sınıfının bilinçli, kararlı mücadelesiyle lokavtın yer yer geri tepen silâh durumuna düşürülmesi mümkün olmuştur. Patronlar, kimi işyerlerinde bu uygulamanın işçileri daha da kararlı biçimde mücadeleye soktuğunu görmüşler ve yaptıklarına pişman edilmişlerdir. Ne var ki, bu silâhın başarıya ulaştığı ve işçilere büyük zararlar verdiği de görülmektedir.

Öte yandan son günlerde işverenlerin ağızlarını her açışlarında lokavt sözcüğüyle söze başladıkları ve lokavt kışkırtıcılığı yaptıkları da bir gerçektir. Önümüzdeki dönemde metalürji ve tekstil işkollarında baslayacak olan toplu sözleşme görüşmelerinde işçilerin kararlılığını kırmak için patronlar lokavt tehditleri savurmakta ve kendilerini buna hazırlamaktadırlar.

Nitekim halen Ülker'de 2000 işçi, İnter-Continental otelinde 500 işçi ve Anadolu'nun, Trakya'nın irili ufaklı pek çok işyerinde binlerce işçi lokavt uygulamasıyla sokağa atılmış durumdadırlar. Bu işyerlerindeki işçiler, canlarını dişlerine takrak, sınıf bilinçlerinin bütün kararlılığıyla direnmekte, lokavtın geri tepmesi için haklı bir mücadele yürütmektedirler. Yarın metalürji ve tekstil işçilerine de bu silâhın çevrileceğini haber vermek için kâhin olmak gerekmiyor ve zaten patronların sözcüleri, her demeçte bu silâhı doldurduklarını ve işçilere sıkacaklarını söylemektedirler. Yani yeni lokavt uygulamaları beklenmeyen bir olay değildir ve mücadeleyi daha da kızıştıracaktır.

Patronların bu hazırlığı karşısında, başta sosyalistler, DİSK olmak üzere ve bütün demokrasi güçleri, lokavtın geri tepen silâh olması için etkin bir mücadeleye tüm olanaklarıyla atılmalı, seferber olmalıdırlar.

İşçi sınıfımız ve demokrasi güçlerinin birlikte mücadelesi, lokavt engelini aşacak güçtedir. İşçiler grev silâhını, sınıf dayanışmasını sağlayarak kullandıkları takdirde, lokavt geri tepecektir. Başta DİSK olmak üzere emekten yana bütün kuruluşlar, lokavtın etkisizleştirilmesi ve en önemlisi yasalardan çıkarılması, lokavt silâhının teslim alınması için gecikmeden harekete geçmelidirler.

DAHA FAZLA KAN DAHA FAZLA KÂR

Selçuk Çalhan

«Daha Fazla Kâr, Daha Fazla Kan» DİSK'in işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yayınladığı broşürün adı. DİSK'in işçi sağlığı ve iş güvenliği sorununu inceleyen broşürü, bu önemli konudaki bir eksikliği gideriyor.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği sorunu şimdiye değin üzerinde fazla durulmayan, ancak son zamanlarda DİSK ve diğer demokratik örgütlerin acil talepleri içinde yer almaya başlayan bir konudur. Geçtiğimiz yıl ekim ayında İstanbul Tabipler Odası'nın düzenlediği ve bir çok demokratik örgüt temsilcisinin katıldığı işçi sağlığı ve iş güvenliği konulu toplantı, sorunun güncelleşmesini ve detaylı bir şekilde tartışılmasını başlatmıştı.

Ülkemizde iş sağlığı ve iş güvenliği sorunu kelimenin tam anlamıyla bir sorundur. Hemen hemen hiç bir işyerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği yönünde uygulama yoktur. Bu nedenle her gün resmi rakamlara göre 5 işçi iş kazaları sonucunda yaşamını yitirmektedir. Ayrıca sakat kalmalar, yaralanmalar, olağan görüntüler haline gelmiştir. Ve bu konuda yasal anlamda getirilen yatırımlar da tamamen yetersizdir. İşçi sağlığı ve işgüvenliği sorunu işverenin istemine terkedilmiştir.

Günümüzde özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde işçi sınıfının tekelci kapitalizme karşı verdiği mücadele de, işçi sağlığı ve işgüvenliği sorunundan ayrı tutulmamaktadır. Gelişmiş kapitalist ülkelerin işçi sınıfı, işçi sağlığı ve işgüvenliği doğrultusunda önemli güvenceler elde etmişlerdir. Ne var ki, orta ve geri kapitalist ülkelerde işçi sağlığı ve işgüvenliği konusu korkunç bir boşvermişlikle karşı karşıyadır. İLO ve WHO gibi uluslararası örgütler, işçi sağlığı ve işgüvenliği için bir çok araştırmalar yapmakta ve kararlar almaktadır. Ancak, bu kararların hayata geçirilmesi ve güncel bir şekilde takip edilmesi, sendika ve demokratik güçlerin birlikte hareketler geliştirmesiyle söz konusu olabilmektedir.

DİSK'in işçi sağlığı ve işgüvenliği ile ilgili yayınladığı bilimsel broşür, işçilerin bu konuda her zaman başvurabilecekleri bir el kitabı niteliğindedir. Broşürün içinde işçi sağlığı ve is güvenliği için verilecek mücadelenin ilkelerinin de gösterilmesi genel anlamda bu konudaki mücadeleye ortak tavır getirici niteliktedir. Hele toplu sözleşme dönemine girildiği şu günlerde, sendikaların sadece ücret artışı ve sosyal haklar değil, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda da istemler ileri sürmeleri dayatılmalıdır.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda ortak hedefler doğrultusunda mücadelenin sağlanması ve boyutlarının geliştirilmesi için sendikalar, demokratik örgütler ve siyasi partiler ortak girişimlerde bulunmalı ve güçbirlikleri gündemine bu acil sorun da mutlaka alınmalıdır.

DİSK'in yayınladığı broşürde de dile getirildiği gibi «işçi sağlığı ve işgüvenliği mücadelesi, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin bir parçasıdır.» Şimdiye değin üzerinde yeterince durulmayan bu konuda vakit geçirmeden harekete geçmek zorunludur. DİSK'in başlattığı bu girişim, somut adımlar haline dönüştürülmelidir.

Son diyeceklerini biliyorlar ama...

Röportaj: Rahmi ATAY — Alâattin DİKMEN Fotoğraf: Selçuk ŞEN

Çanakkale'den gelmişler buraya. Kendi yörelerinde tütün üreticiliği yapıyorlarmış. Kazandıkları yetmediğinden, kendi işleri bitince, ver elini Trakya! Hangi tarlada iş bulurlarsa ordalar!

Bu yıl, dönümü 500 liradan biçmişler pirinci. O bitince, Gemlik, Edremit... Zeytin işçiliği. Göçebe işçilik diyorlar... Köylerde yalnız yaşlılar ve çocuklar kalıyormuş. Onlar da çalıştıkları yörede çadırlarda...

Bir süredir de Çatalca-Istıranca'dalar... Yanlarına vardığımızda, görünüşte oynak, ama içten içe efkârlı türkü söyleyerek çalışıyordular. Tanışıyoruz... «Açık havada çalışmak zevkli olmalı!»

— Evet, zevklidir. Çalışmak zevkli iştir aslında. Ama Türkiye'de pek tadı tuzu kalmadı. Şu halimize bakın! Doğrusunu ararsan zevki yok pek de, Gitgide de kaçıyor neşemiz.

— Niye ki?

— Niye olsun? Sabah akşam günlerce balta salladıktan sonra, bütün bu sıkıntılar azmış gibi, çilenin daha büyüğü başlıyor... Bu odunları budamak için de günlerini harcamak gerek. Traktörle, at arabasıyla, deveyle. Ne bulabilirsen onunla taşıtmak gerek. Herşey parayla. Taşıması, biçtirmesi, kamyon kirası... Kilosunda 100 kuruş masrafın var. Ekmek hariç, o bizden! Sonra da kilosunu 150-160 kuruştan bir an önce sat ki, derdini gör.

— Kooperatifiniz yok mu?

— Var olmasına var! Ama iş yapmadıktan sonra. İş yapmayışı da bizim beceriksizliğimizden. Kooperatifin ne yöneticileri, ne biz, bu işin nasıl kotarılacağını bilemiyoruz. Hem kooperatifin bu odunculuk işiyle uğraşmasından gocunanlar da var.

— Ne olacak peki?

— Olacak bir şeyler ama, zamana bırakmak lâzım. Uğraşmak henüz zor geliyor.

— E, hep böyle sömürülecek misiniz?

— Dedim ya, sırası gelince birşeyler yaparız herhal. Bıçak kemiğe dayanınca... Bizim işimiz böyle işte.

— Başka söylemek istediğiniz bir şey var mı? Gazetemiz aracılığıyla anlatmak istediğiniz..

— Essahtan yazacak mısınız bunları?

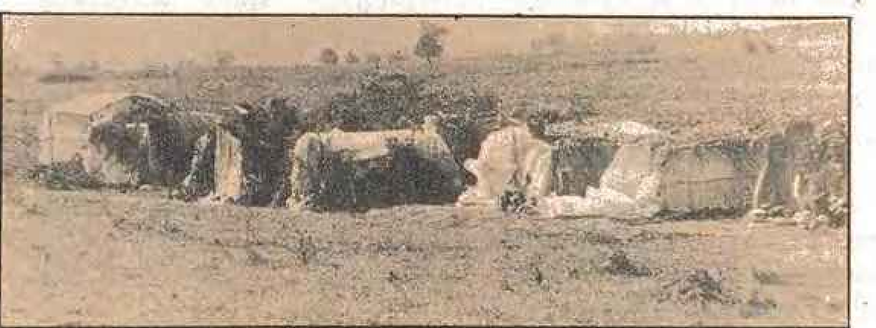
— Elbette... Yazıyorum bile görmüyor musunuz?

— Eh, yazın öyleyse... Anlıyana sivrisinek saz!

Seçimlerden konuşuyoruz. «Millet şaşkın olmuş» diyorlar. «Elbet aklımızı bir toparlarız.» Çıkış yolunu bildiklerini, ama henüz karar veremediklerini söylüyorlar.

Ayrılırken, «essah yazacak mısınız?» diye soruyorlar... Düsünüyoruz: Emekçiler buralarda hâlâ ketum. Son diyeceklerini biliyorlar ama, en sona saklıyorlar...

O'NUN HİKAYESİ

M.DOĞRUER

